Ազգ
Azg armenian daily
14 ՄԱՐՏ 2003 ՈՒՐԲԱԹ 49(2734)

Ռոբերտ Քոչարյանին շնորհավորել են Խավիեր Սոլանան եւ Նուրսուլթան Նազարբաեւը

Հայաստանի Հանրապետության նախագահի պաշտոնում վերընտրվելու կապակցությամբ Ռոբերտ Քոչարյանին շնորհավորական ուղերձ է հղել Եվրոպական Միության խորհրդի գլխավոր քարտուղար, ԵՄ բարձրագույն ներկայացուցիչ Խավիեր Սոլանան:

Ուղերձում մասնավորապես ասված է.

«Ձեր պաշտոնավարման երկրորդ ժամանակաշրջանում հղում եմ Ձեզ իմ լավագույն ցանկությունները՝ ամենայն հաջողություն մաղթելով Հայաստանի Հանրապետության հետագա զարգացմանն ու բարգավաճմանը»:

Հայաստանի Հանրապետության նախագահի պաշտոնում վերընտրվելու կապակցությամբ Ռոբերտ Քոչարյանին շնորհավորել է նաեւ Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւը:

Նրա շնորհավորական ուղերձում ասված է.

«Ղազախստանում բարձր են գնահատում հայ-ղազախական հարաբերությունների դինամիկ զարգացմանն ուղղված Հայաստանի ղեկավարության հաստատակամ եւ հետեւողական քաղաքականությունը:

Խորապես համոզված եմ, որ մեր երկրների միջեւ ձեւավորված վստահության եւ փոխըմբռնման վրա հիմնված բարեկամական հարաբերությունները առաջիկայում եւս անշեղորեն կզարգանան եւ կամրապնդվեն՝ ի բարօրություն մեր ժողովուրդների»:

ԴԵՊԻ ՆՈՐ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մարտի 17-ին պարզ կդառնան խորհրդարան գնալու բոլոր ցանկացողները

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Մարտի 11-ը Ազգային ժողովի համամասնական եւ մեծամասնական ընտրակարգերով պատգամավորության թեկնածուների առաջադրման փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով ներկայացնելու ժամկետի սկիզբն էր: Այդ ժամկետի ավարտ է ընդունվել մարտի 16-ը, ժամը 18.00-ն:

Համաձայն մեր սահմանադրության, Ազգային ժողովը կազմված է 131 պատգամավորից: 75 պատգամավոր ընտրվում է համամասնական ընտրակարգով, հանրապետության ամբողջ տարածքն ընդգրկող մեկ բազմամանդատ ընտրատարածքից՝ կուսակցությունների ընտրական ցուցակներով առաջադրված պատգամավորության թեկնածուների թվից:

56 պատգամավոր էլ ընտրվում է մեծամասնական ընտրակարգով՝ յուրաքանչյուր ընտրատարածքից մեկ պատգամավոր:

Համաձայն սահմանադրության, պատգամավոր կարող է ընտրվել քսանհինգ տարին լրացած, վերջին 5 տարում ՀՀ քաղաքացի հանդիսացող, վերջին 5 տարում հանրապետությունում մշտապես բնակվող եւ ընտրական իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր ոք:

Տես էջ 3

ՕՐՎԱ ՀԱՐՑԵՐ

ԱՄՆ-ը հիասթափվում է Հայաստանից

Մինչդեռ միջազգային ողջ հանրությունն է հիասթափված ԱՄՆ-ից

Մարտի 12-ին մամուլի ասուլիսում, անդրադառնալով նախագահական ընտրություններին, Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Օրդուեյն ասել է. «Դրանք չեղան առաջընթաց քայլ: Եվ մենք հիասթափվեցինք, քանի որ այլ սպասելիքներ ունեինք»: Դրան նախորդել էր ընտրություններից ԱՄՆ-ի խորապես հիասթափության մասին պետքարտուղարության մարտի 6-ի հայտարարությունը, ապա ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելության ղեկավար Պիտեր Այֆերի՝ **«Ազգին»** տված հարցազրույցը, որտեղ մեծարգո պարոնը եւս իր հիասթափությունն էր արտահայտում:

Այլ կերպ՝ դեսպան Օրդուեյը հիասթափության առումով նույնությամբ կրկնել էր ԱՄՆ-ի պետքարտուղարությանն ու նրա երբեմնի աշխատակից Այֆերին: Ուրեմն, նրա հիասթափությունը համասարած բնույթ է կրում: Հարկ է նշել, որ հիասթափված է նաեւ նախագահ Ջորջ Բուշը, բայց ոչ թե Հայաստանի նախագահական ընտրություններից, այլ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի անդամ երկրների ղեկավարներից:

Ակամա հարց է ծագում՝ ինչո՞ւ, որովհետեւ նա, ինչպես այդ մասին նշում է թուրքական «Ենի շաֆաքը» մարտի 13-ի համարում, երկու օրվա մեջ 12 հեռախոսազրույց է ունեցել այդ ղեկավարների հետ՝ ստանալու Իրաքի դեմ պատերազմի հարցում նրանց հավանությունը, բայց՝ ապարդյուն: Ավելին՝ ՄԱԿ Անվ-ի 5 մշտական անդամներից Ռուսաստանն ու Ֆրանսիան սպառնացել են վետո դնել հակաիրաքյան նոր բանաձեւին, իսկ Չինաստանը դեմ է արտահայտվել: Չինաստանի բացասական դիրքորոշումը պաշտպանել են նույն խորհրդի ոչ մշտական անդամներից Գերմանիան, Պակիստանը, Սիրիան, Նոր Գվինեան, Մեքսիկան, Չիլին, Անգոլան եւ Կամերունը:

Բուշին հաջողվել է համոզել ընդամենը Բուլղարիային եւ Իսպանիային: Մինչդեռ հակաիրաքյան նոր բանաձեւի հաստատման համար անհրաժեշտ է, որ ՄԱԿ-ի անդամ երկրներից առնվազն 9-ը կողմ քվեարկեն: Հիրավի, նախագահ Բուշը «խորը հիասթափություն ապրելու» իրավունք ունի: Հարկ է, սակայն, նշել, որ վերոհիշյալ երկրներն էլ նախագահ Բուշի պատճառով ԱՄՆ-ից են հիասթափվել, քանի որ Իրաքի դեմ միակողմանի որոշում կայացնելու նրա վարչակարգի համառությունը կասկածի տակ է դրել ինչպես ՄԱԿ-ի, այնպես էլ Անվ-ի հետագա գործունեության նպատակահարմարությունը:

Այս ամենի առումով պատահական չէ միջազգային ասպարեզում ՄԱԿ-ի նպատակահարմարության վիճարկումը, որը կասարյալ հեղինակազրկում է նշանակում: Ուրեմն, ավելի քան պատահական չպետք է լինեն ՄԱԿ-ի վարկը գոնե մասնակիորեն փրկելու գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի անձնուրաց ջանքերը:

Կհաջողվի՞ Անանին փրկել դրությունը, դժվար է ասել: Բայց որ նախագահ Բուշը մինչ Իրաքի դեմ պատերազմի դիմելը ՄԱԿ-ի հետ պատերազմի մեջ է մտել եւ տանուլ տվել, ակնհայտ է: Ուրեմն, ԱՄՆ-ից հիասթափության պարագայում հարցը սոսկ ՄԱԿ-ի անդամ երկրները չեն, այլ միջազգային ողջ հանրությունը: Թվում է, թե Իրաքի դեմ ռազմական գործողությունների դիմելու դեպքում համասարած այդ հիասթափությանը կհետեւեն հակազդեցության գործնական քայլերը, եւ հեղինակազրկվելու փասի առջեւ կկանգնի ՄԱԿ-ին հեղինակազրկող ԱՄՆ-ը:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ԹԵԺ ԿԵՏԵՐ

Բուշը հետաձգում է Իրաքի դեմ որոշման նախագծի ներկայացումը

Սպիտակ տան խոսնակ Արի Ֆլեյշերը երեկ հայտարարեց, թե նախագահ Ջորջ Բուշը դեմ չէ հաջորդ շաբաթվան հետաձգելու Իրաքի դեմ որոշման նախագծի ներկայացումը ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին, եթե այդ ժամանակամիջոցն անհրաժեշտ լինի դիվանագիտական շփումների համար: Դիտորդների կարծիքով, վերջին պահի այս հետաձգման պատճառը Մ. Նահանգների ամենաստերտ դաշնակից՝ Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերին ժամանակ շնորհելն է, որպեսզի վերջինս փորձի հարթել արդեն «իր տանը» առաջացած խնդիրները:

Արդարեւ, դժվարին իրավիճակում է հայտնվել վարչապետ Բլերը: Երկրում ազգաբնակչության ընդամենը 19 տոկոսն է կողմ հակաիրաքյան պատերազմին: Առանց ՄԱԿ-ի համաձայնության ռազմական գործողությունների դեմ են նաեւ խորհրդարանի ավելի քան 200 պատգամավորներ եւ հենց իր գլխավորած կառավարության մի քանի անդամներ: Բլերի լեյբորիստական կուսակցությունն արտակարգ համագումար է պահանջում բացառապես իրաքյան հարցով: Նման համագումարը ճակատագրական կարող է լինել վարչապետի համար, արտահերթ ընտրությունների հեռանկարով: Մյուս կողմից, Բաղդադը երեկ պաշտոնապես մերժեց ընդունել 6 կետերից բաղկացած լոնդոնյան տեսքը (տես էջ 5), ասելով, որ այն «գեղեցկացրած հայտարարություն է պատերազմի»:

Արտակարգ դրություն Սերբիայում

Նախորդ օրը վարչապետ Զորան Ջինջիչի սպանությունից հետո Սերբիայի նախագահի պաշտոնակատար Նատաշա Միչիչը երեկ արտակարգ դրություն հայտարարեց երկրի տարածքում, այն կերկարաձգվի այնքան ժամանակ, քանի դեռ արդարադատության առաջ չեն կանգնել վարչապետին սպանողները: Իսկ սպանության համար կասկածվում են «զեմունյան կլանի» անդամները, որոնց թիվը հասնում է 200-ի: Նրանք կասկածվում են նաեւ վերջին 2 տարիների ընթացքում քաղաքական ազդեցիկ գործիչների, գործարարների, հատուկ ծառայությունների ղեկավարների սպանության մեջ: «Զեմունյան կլանի» կողմից Ջինջիչի սպանությունը ենթադրաբար նպատակ ուներ կասեցնել նրա գլխավորությամբ կառավարության ձեռնարկած պայքարը կազմակերպված հանցագործության դեմ: Արդեն իսկ հրապարակված են կլանի անդամներից 20-ի անունները: Անվտանգության ուժերին հրահանգ է տրված նրանց ձերբակալել: Մարտական բարձր պատրաստության վիճակի է բերված նաեւ Սերբիայի եւ Չեռնոգորիայի հանրակցության բանակը:

Ավելորդ է ասել, որ երկրում մեծ հուզում է: Հայտարարված է եռօրյա սուգ: Պետական բոլոր շենքերի վրա դրոշները խոնարհված են: Վարչապետ Ջինջիչի մարմինը հողին կհանձնվի շաբաթ օրը:

Հետախուզվում է Գրիգոր Պետրոսյանը

2002 թվականի դեկտեմբերի 28-ին կատարված՝ ՀՀ հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհրդի նախագահ Տիգրան Նաղդալյանի սպանության փաստի առթիվ ՀՀ գլխավոր դատախազության կողմից մարտի 13-ին

ՀՀ քրեական օրենսգրքի 17-99 հոդվածի 1-ին եւ 3-րդ կետերի հատկանիշներով հետախուզվում է հայտարարվել Արարատի մարզի Ազատավան գյուղի բնակիչ, 1960թ. ծնված, «Մգդոյի Գրիգոր» մականունով Գրիգոր Վիրաբի Պետրոսյանի նկատմամբ:

Գրիգոր Պետրոսյանի արտաքին նշաններն են. հասակը՝ 173-175 սմ, միջին կազմվածքով:

Սույն թվականի մարտի 5-ին Գրիգոր Պետրոսյանին վերջին անգամ տեսել են «ՎԱԶ 2121» մակնիշի «25 SU 717» պետհամարանիշի սպիտակ գույնի ավտոմեքենայում:

Այն քաղաքացիներին, ովքեր տեղեկություններ ունեն Գրիգոր Պետրոսյանի գտնվելու վայրի վերաբերյալ, խնդրում ենք զանգահարել 56-12-32, 57-85-22 հեռախոսահամարներով կամ դիմել մոտակա ոստիկանության բաժին:

Տեղեկատու անձի գաղտնիությունը երաշխավորվում է:

ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչություն

Ս. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Նորից դատ Սան Ֆրանցիսկոյի հայկական խաչի դեմ

Ամերիկյան աթեիստների ընկերությունն անցյալ ամիս կրկին դատական հայց է ներկայացրել այս անգամ գերագույն դատարանին Սան Ֆրանցիսկոյի Դավիդսոն բլուրի վրա գտնվող աշխարհի մեծագույն խաչի գործով, որը պատկանում է տեղի հայկական համայնքին, «San Francisco Examiner» թերթի մարտի 11-ի համարում գրում է Թիֆանի Մալիշեւսկին: «Ազգի» ընթերցողներին հայտնի է 30.9 մետր բարձրությամբ այդ խաչի ոդիսականը: 1997 թ.-ին Սան Ֆրանցիսկոյի հայ համայնքի ներկայացուցչական մի խումբ բաց աճուրդում 26.000 դոլարով գնել էր խաչն իր պատվանդանով եւ փոքր հողաշերտով: Քաղաքապետարանը Դավիդսոն բլուրի խաչը աճուրդի էր հանել ստիպողաբար՝ տեղի մի շարք կազմակերպություններ գտել էին, որ այդ խաչը չի կարող քաղաքապետության սեփականությունը լինել, քանի որ օրենքով պետությունն անջատ է կրոնից: Առիթից օգտվել էին տեղի հայերը, որոնք աճուրդում հաղթել էին ամերիկյան տեղական ուրիշ 2 կազմակերպությունների հետ պայքարում: Տեղի հայ համայնքի կարծիքով, Դավիդսոնի խաչը պետք է խորհրդանշեր Հայոց ցեղասպանությունը: Սակայն այդ ցանկությունը իրականացել էր միայն փոքր մասով՝ տարեկան 2 անգամ, մեկը Սբ. Զատկին եւ մյուսը՝ Ապրիլի 24-ին, հայերն իրավունք ստացան լուսավորելու քաղաքի բոլոր կողմերից երեւացող խաչը: Իսկ այժմ, ինչպես ասվեց, Ամերիկյան աթեիստական ընկերությունն է, որ դատական գործ է ուզում ձեռնարկել ոչ թե հայոց, այլ քաղաքապետության դեմ, համարելով, որ խաչի վաճառքը հակասահմանադրական է: Հայ համայնքի դատապաշտպան Փոլ Թուր-Սարգսյանը վստահ է, ինչպես գրում է «San Francisco Examiner» թերթը, որ գերագույն դատարանը կմերժի հայցը:

ՇՆՈՐՀԱՎՈՐԱՆՔՆԵՐ

ՌԱԿ-ի տարբեր կառույցները շնորհավորում են հանրապետության նախագահին

Մեծարգո պարոն նախագահ,

Հանուն աշխարհասփյուռ Ռամկավար Ազատական կուսակցության ամենաջերմ շնորհավորանքներ և լավագույն մաղթանքներ ենք ներկայացնում Ձեզ Հայաստանի Հանրապետության նախագահ վերընտրվելու կապակցությամբ:

Ձեր նախագահության տարիներին երկրում արձանագրվեցին զգալի հաջողություններ հասարակական կյանքի կարևորագույն ոլորտներում՝ անկախության տարիների համար աննախադեպ առաջընթաց նյութական արտադրության բնագավառում, Հայաստանը մաս կազմեց Եվրոպայի խորհրդի և Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության, զգալիորեն աճել է Հայաստանի միջազգային հեղինակությունը, ամրապնդվել են Հայաստան-սփյուռք հարաբերությունները:

Ցանկանում ենք հայոց պետության ղեկավարին նորանոր հաջողություններ և հաղթանակներ՝ հանուն հայ ժողովրդի բարեկեցության և հանրապետության ամրապնդման:

Ի դիմաց
Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության
Հանրապետական վարչության՝

Մուրադ Հարությունյան, ատենադպիր
Ռուբեն Միրզախանյան, ատենապետ

Մեծայարգ նախագահ,

Բացառիկ հաճոյքով դիմաւորեցինք Ձեր յաղթական վերընտրութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահի բարձրագոյն պաշտօնին:

Շատ կանուխէն Հայաստանի մեր քոյր կազմակերպութիւնը՝ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը բարձրօրէն գնահատելով Ձեր շինարար ու ռամկավարական սկզբունքներով հայրենիքի ընկերային, տնտեսական, շինարարական ու վերականգնումի աշխատանքը, յայտարարած ու հետապնդած էր Ձեր թեկնածութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահութեան, վճռականօրէն հաւատալով Ձեր յաղթանակին, ունենալով նաեւ սփիւռքահայ Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան ամբողջական զօրավիգը:

Արդ այս փառաւոր յաղթանակի առիթով ջերմօրէն կը շնորհաւորենք Ձեր ընտրութիւնը, կը շնորհաւորենք հանրապետութեան առաջին տիկինը ու կը հաւատանք որ ամբողջական ճիգերով պիտի իրականացնէք Ձեր ընտրական ծրագրի իրականացումը, Ձեզի համար ապահովելով օրական միայն ութը ժամուան աշխատանք փոխարէն սովորական 16 ժամերու:

Խորին յարգանքներով՝

Նախագահ Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան
Հայկաշէն Ուզունեան
Լառնաքա

Մեծագոյն գոհունակութեամբ դիմաւորեցինք Ձեր վերընտրութիւնը:

Հայրենի մեր ժողովուրդին ջախջախիչ մեծամասնութեան ձայներով իրականացած այս վերընտրութիւնը կու գայ հաստատելու այն վստահութիւնը, զոր ներշնչած էք անոր, Ձեր վարած արտաքին թէ ներքին խոհեմ եւ հաւասարակշռուած քաղաքականութեամբ, ինչպէս նաեւ՝ հայրենակերտումի ոլորտէն ներս Ձեր արձանագրած լուրջ իրագործումներով:

Այս առիթով, մեր շնորհաւորանքը կը յղենք նորին վսեմութեանդ, իբրեւ ազգընտիր արժանաւոր նախագահը մեր հայրենիքին, մաղթելով, որ մեր ժողովուրդի բոլոր հոսանքները համախմբուին Ձեր շուրջ, որպէսզի բազմապատկուած ուժականութեամբ առաջնորդէք մեր ազգն ու հայրենիքը յառաջիկայ հանգրուանին:

Արեւշատութիւն, կորով եւ ամենայն բարիք կը ցանկանք Ձեզի, պրն նախագահ:

Յարգանօք՝

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան
Կեդրոնական Վարչութիւն

Մեծարգոյ պրն նախագահ,

Մեծ գոհունակութեամբ ընդունեցինք Ձեր համոզիչ վերընտրութիւնը:

Տասնամեակ մը բոլորած Հայաստանի Հանրապետութիւնը, հակառակ Ղարաբաղեան պատերազմի եւ յաջորդող տնտեսական դժուար տարիներուն, հակառակ շրջանի քաղաքական անկայունութեան եւ անոր ունեցած անդրադարձին Հայաստանի ներքաղաքական կեանքէն ներս, այսօր ռամկավարական աւելի կայուն հիմերու վրայ հանրապետութիւնը կը կերտէ իր դժուարին բայց եւ փայլուն ապագան՝ Ձեր խոհեմ եւ հեռատես ղեկավարութեամբ:

Թէքէեան Կեդրոն Հիմնադրամի հիմնադիրները, հոգաբարձուներու խորհուրդը եւ աշխատակազմը, ինչպէս նաեւ Լոնտոնի Թէքէեան խնամակալ մարմնի անդամները կը շնորհաւորեն Ձեր ընտրութիւնը ու կը հաւատան, որ ամբողջական ճիգերով պիտի կարենաք իրականացնել յետագայ հինգ տարիներու Ձեր ընտրական ծրագիրները:

Խորին յարգանքներով

Թէքէեան Կեդրոն Հիմնադրամ
Նախագահ՝ Վ. Ուզունեան, Լոնտոն

ԱԺ-ի ճամփան դժվար է, երկար...

Նախընտրական բանակցություններ ԱԺ տեղերի շուրջ

Մարտի 11-ից հայրենի քաղաքական ուժերը պետք է հայտեր ներկայացնեն ԿԸՀ՝ խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցելու համար: Անցել է արդեն երեք օր, սակայն որևէ էական դիմում ԿԸՀ չի հղվել: Ներկայիս քաղաքական ակտիվության պայմաններում այս իրավիճակը ոչ ստանդարտ կարելի էր համարել: Սակայն այս տպավորությունը միայն առաջին հայացքից է այդպես...

Նախագահական ընտրությունների ժամանակ քաղաքական դաշտի բևեռացվածությունը հանգեցրեց ուժերի բյուրեղացման հակառակ ճամբարներում: Դրանից թոթափվելու համար երկար ժամանակ է անհրաժեշտ, որը, սակայն, տվյալ պարագայում գոյություն չունի: Նախագահին և ընդդիմության թեկնածուին սատարող շրջանակների համախմբվածությունը հասարակության ընկալումների մեջ այն աստիճան նստվածք է տվել, որ պարզապես անհնարին է թվում կուսակցությունների առանձին-առանձին ընտրություններին գնալու հնարավորությունը: Դա նաև հասկանում են քաղաքական ուժերը, որոնք առավել քան երբևէ այսօր միմյանց ռեալ, համազոր հակակշռման հնարավորություն չեն ունեցել: Ըստ էության, երկու բլոկներում էլ հիմա խորը, հիմնարար բանակցություններ են ընթանում՝ պարզելու, թե ինչպես և ում հետ գնալ ընտրությունների: Անգամ բավականին հզոր համարվող կուսակցություններն այսօր գիտակցում են, որ միայնակ դժվար է լինելու հաջորդ ընտրապայքարից հաղթանակած դուրս գալու համար: Սակայն այս տեսակետից երկու «դիրքերում» տարբեր առաջնահերթություններ են գործում:

Անշուշտ, նորընտիր նախագահին անհրաժեշտ է խորհրդարանում մեծամասնություն ունենալ, որի վրա հենվելով կարող է հետագայում կառավարություն կազմել և իրականացնել նախընտրական ծրագրերը: Այս տեսակետից միանգամայն բնական էր իրեն սատարող ուժերի հետ օրերս նախագահի հանդիպումը: Սակայն դրանից ավելին նախագահի մասնակցությունն ընտրություններում չի կարող լինել այն շատ պարզ պատճառով, որ նման լիազորություն սահմանադրությամբ նա չունի և իր խնդիրը միայն ընտրությունների բնականոն ընթացքն ապահովելն ու երկրում քաղաքական կայունության պահպանումն է: Հետևաբար նրան սատարող ուժերն իրենք պետք է որոշեն՝ ընտրություններին մասնակցել միայնա՞կ, թե՞ դաշինքներով: Միայնակ գնալու պարագայում նրանք անկասկած բախվելու են ընդդիմության ուժեղ դիմադրությանը և շատ հնարավոր է՝ ի վիճակի չլինեն ոչ համամասնական և ոչ էլ մեծամասնական ցուցակներով ճեղքել այդ արգելապատնեշը: Սակայն դաշինքավորվելու համար նրանց անհրաժեշտ է լինելու միասնական ծրագիր ներկայացնել, ինչը բավականին բարդ է՝ հաշվի առնելով կուսակցությունների գաղափարական և սկզբունքային հակասությունները, որոնք մշտապես առկա են եղել մինչև նախագահական ընտրությունները: Բացի դրանից, դաշինքներով գնալու պարագայում խնդրահարույց հարց է նաև ցուցակների առաջին գոտիների զբաղեցման հարցը: Այս առանցքում շատ բան կախված է Հանրապետական կուսակցությունից, որի ռեսուրսները մյուսների համեմատությամբ ավելի մեծ են տարածքներում: Թերևս բացի Դաշնակցությունից, որը ձախ ուղղվածություն ունի, մյուս ուժերը ռեալ համախմբման հնարավորություն կունենան: Կլինի՞ այդպես, թե՞ ոչ, որքան էլ տարօրինակ հնչի, մեծապես կախված է ընդդիմության դիրքորոշումից:

Այս հատվածի առջև լուրջ խնդիր է դրված, պահպանե՞լ ստեղծված «դաշինքը» Ստեփան Դեմիրճյանի շուրջ, թե՞ ոչ: Այս հարցն ըստ էության որևէ տրամաբանական ելք չի ենթադրում: Եթե 15-11 կուսակցություններ որոշում են միասին գնալ ընտրությունների, մեկ դաշինքով, ապա նրանք պետք է լուծեն համամասնական և մեծամասնական ցուցակների հարցերը: Եթե ենթադրաբար կարելի է եզրակացնել, որ առաջին երկու հորիզոնականները կզբաղեցնեն Ստեփան Դեմիրճյանը և Արամ Սարգսյանը, սկսած հենց երրորդ տեղից որևէ համաձայնություն կայացնելը պրակտիկորեն դառնում է անհնար: Հիշո՞ւմ եք, ինչ կատարվեց նախագահական ընտրությունների առաջին փուլի նախօրյակին, երբ անհնար եղավ միասնական թեկնածու առաջադրելը և հանուն դրա զիջումների գնալը: Այսինքն՝ ամենայն հավանականությամբ այս հարցի շուրջ համաձայնություն չի կնքվի և ներկայիս պասսիվությունը ընտրություններին մասնակցելու համար ԿԸՀ-ին հայտ ներկայացնելու առումով բացատրվում է հենց դրանով: Պետք է նշել, սակայն, որ սա փոքր ու միջին ընդդիմադիր կուսակցությունների ամենահարմար տարբերակը կարող էր լինել խորհրդարան «ընկնելու» համար:

Մյուս տարբերակը՝ առանձին-առանձին կամ փոքր դաշինքներով գնալն այս հատվածին ընդհանրապես ձեռնտու չէ, չնայած ամենայն հավանականությամբ, հենց այդ ճանապարհով էլ գործընթացները կզարգանան: ՀԺԿ-ն և «Հանրապետությունը» դժվար թե համակերպվեն ցուցակային այդ խառնաշփոթին և միասին դաշինք կկազմեն՝ ստեղծելով «Միասնության» «միրաժը»: Մյուս կուսակցությունները «խաղից դուրս» չմնալու համար կմիավորվեն միմյանց, բայց ոչ մի շանս չեն ունենա խորհրդարան մտնելու համար: Սակայն նման զարգացումների դեպքում հետաքրքրական է լինելու այլ խնդրի հետագան: Խոսքը վերաբերում է նախագահական ընտրությունների արդյունքները չճանաչելու զարգացումներին: Եթե ՀԺԿ-ն և «Հանրապետությունը» անտեսում են իրենց «փոքր» համախոհներին, ապա պատռում են ընդդիմության միասնականության դիմակը, ինչը նշանակում է նաև ընդդիմության պահանջների նկատմամբ անհետևողականություն և անպատասխանատվություն:

Բոլոր դեպքերում, թե որ մարտավարություններն են ընտրում երկու բևեռները, պարզ կդառնա մինչև կիրակի: Սակայն արդեն իսկ ակնհայտ է, որ խորհրդարանական ընտրություններն իրենց թեժությամբ չեն զիջելու նախագահականին...

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Մեքենաները մայթերին

Ինչո՞ւ են Երեւանում մեքենաները սիրում թառել մայթերին: Չգիտեմ: Երեւի կանգառի ուրիշ տեղ չկա, եւ ավտոմեքենաների տերերը ստիպված են շենքերի շքամուտքերի առաջ խցկել իրենց մեքենաները: Անցորդների հերն էլ անիծած: Մայթերը հո միայն հետիոտնի համար չե՞ն: Բարձրացեք Հանրապետության փողոցով (եւ ոչ միայն), տեսեք, հնարավո՞ր է առանց նյարդայնանալու քայլել: Փողոցն առանց այդ էլ անհարմար է, նեղ մայթերին կիպ կպած մեքենաների արանքներով անցնելիս պետք զգույշ լինես, իսկ ձմռանը՝ առավել ուշադիր: Մի խոսքով, ոլոր-մոլոր պտույտ պետք գործես մայթերին շարված ավտոմեքենաների արանքով:

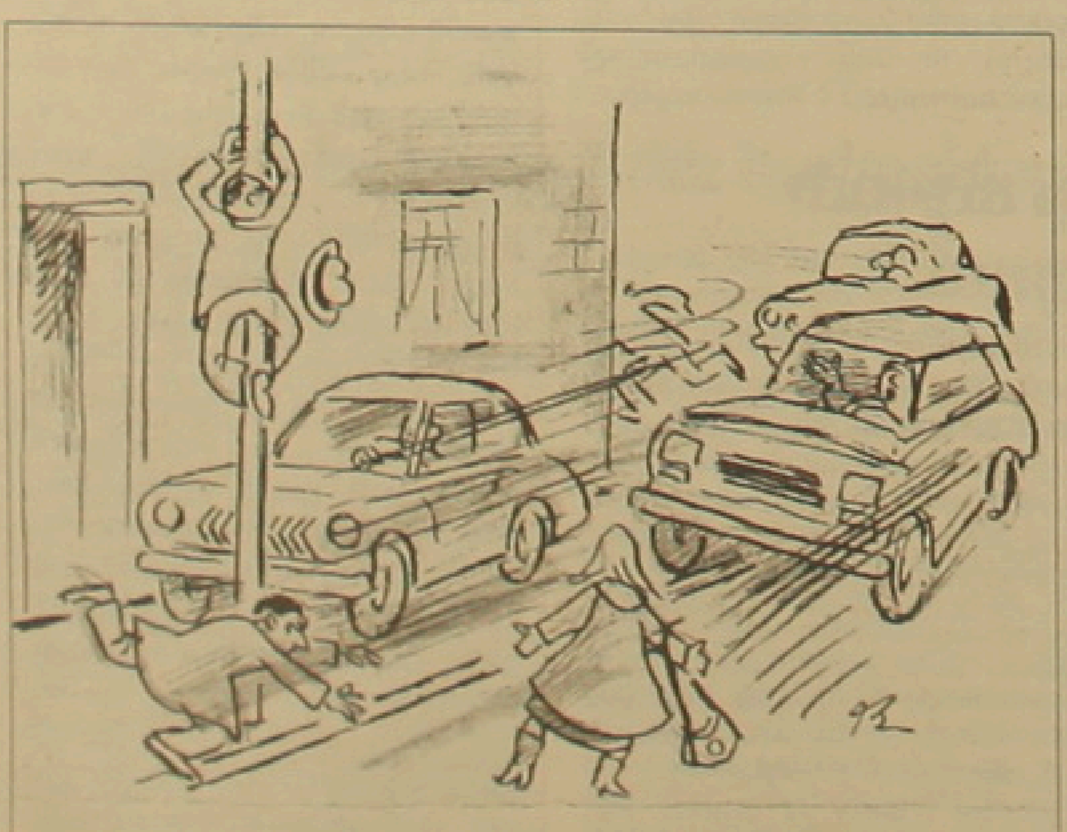

Վարորդների համար սովորական բան է դարձել մայթերով երթեւեկելը, իսկ մեքենան հետուառաջ տանելուց հանկարծ կարող է անզգուշորեն վրաերթի ենթարկվես, կամ էլ վարորդի գոռգոռոցից շփոթահար գլուխդ կորցնես ու ներողություն խնդրես, որ մայթով լավ... չես քայլում:

Ս. Բ.

2,5 տոկոս լույս ու թթվածին 4 տոկոսի փոխարեն

Էկոլոգիական հասարակական կազմակերպությունների նախաձեռնող խումբը (ընդգրկում է 9 կազմակերպություններ) ուշագրավ հետազոտություն է իրականացրել՝ վերջին տասնամյակի ընթացքում ինչքա՞ն են կրճատվել Երեւանի կանաչ տարածքները: Հետազոտությունը հեղինակել է սոցիալ-էկոլոգիական ընկերակցությունը: Ըստ այդմ, 2002 թ. քաղաքի ընդհանուր տարածքի 92 հազար 600 հեկտարից ծառաթփածածկույթը կազմել է 570 հա: Բնապահպանական նորմատիվների անհրաժեշտ 40 տոկոսի փոխարեն կանաչապատման ցուցանիշը 2,5 տոկոս է, իսկ 1 երեւանցուն հասնող կանաչ տարածքն ընդամենը 4,57 քմ է:

Արտառոց մի փաստ էլ է արձանագրվել. 1990 թ., այսինքն՝ էներգետիկ խոր ճգնաժամի տարիներին Երեւանի ծառածածկը գրավել է 1930 հա, 1995 թ.՝ 1400 հա: Ասել է թե՝ ճգնաժամին հաջորդող տարիներին կանաչ տնկարկները ավելի վայրագաբար են սկսել ոչնչացնել:

Կ. Գ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային սարուածքը
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏՈՒՄ

Ոռոգման համակարգը կտնօրինեն գյուղացիները

Կառավարությունը երեկ որոշում ընդունեց ոռոգման ցանցը ֆերմերների, մասնավորապես Ջրօգտագործողների ընկերակցությունների (ՋՕԸ) կառավարմանը հանձնելու մասին: Նպատակն է ավելի արդյունավետ օգտագործել ջրային պաշարները: Այդ մասին հայտնեց Ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի նախագահ Գագիկ Մարտիրոսյանը: Նա նշեց, որ այս քայլն ուղղված է հիմնական նպատակին՝ գյուղատնտեսության արդյունավետության բարձրացմանը հասնելուն: Արդեն այս տարի մի քանի մարզերում ստեղծված ՋՕԸ-ները կտնօրինեն ոռոգման համակարգը, իսկ 2004-2005 թթ. ողջ ոռոգման համակարգը կփոխանցվի այս կառույցներին: Վերջիններս էլ միանալով պետք է ստեղծեն ՋՕԸ միություններ:

Գագիկ Մարտիրոսյանը տեղեկացրեց, որ ոռոգման համակարգերի այս գործընթացը ֆինանսավորվում է հիմնականում Համաշխարհային բանկի 9,2 մլն դոլար վարկի շնորհիվ: 900 հազար դոլար հատկացվել է Հայաստանի կառավարության կողմից: Ծրագրի ընդհանուր ծախսերի 30 տոկոսն էլ կատարելու են իրենք ֆերմերները: Այսպիսով, ծրագրի ընդհանուր արժեքը կկազմի 13 մլն դոլար:

Ջրային տնտեսության կոմիտեի պետն անդրադարձավ նաեւ մայրաքաղաքում ջրամատակարարման, նախկին պարտքերի ներման պայմանագրերի կնքման, ջրաչափերի տեղադրման գործընթացին: Ներկա պահի դրությամբ պայմանագրեր կնքած բաժանորդների թիվը կազմում է մոտ 60 հազար: Այսինքն, բաժանորդների ընդհանուր թվի մոտ 25 տոկոսն արդեն կատարել է օրենքով նախատեսված մասնակի վճարումները եւ պարտավորվել ջրաչափ տեղադրել: Արդեն ջրաչափ տեղադրածների թիվը մոտ 40 հազար է, որից 26 հազարը այս տարվա հունվար-փետրվար ամիսներին են դա կատարել: Ներկայումս օրական 500 ջրաչափ է տեղադրվում: Ամբողջ պարտքի ներման դիմաց կատարված մասնակի վճարումների ընդհանուր գումարը կազմում է մոտ 200 մլն դրամ:

Այս գործընթացի նպատակն է հաշվառել մատակարարվող ջուրը եւ խնայողության հաշվին հասնել շուրջօրյա ջրամատակարարման: Գագիկ Մարտիրոսյանը խոստացավ, որ 2004 թ. օգոստոս-սեպտեմբերին ամբողջ Երեւանում շուրջօրյա ջրամատակարարումն իրականություն կդառնա:

Վերափոխումներ սոցիալական ապահովության համակարգում

Սոցիալական ապահովության փոխնախարար Աշոտ Եսայանը երեկ տեղեկացրեց, որ մանկուց հաշմանդամ երեխաներ են համարվելու նաեւ 16-18 տարեկան հաշմանդամները: Այս մասին երեկ համապատասխան որոշում է ընդունել կառավարությունը: Մինչ այդ մանկուց հաշմանդամ էին համարվում 0-16 տարեկան երեխաները: Վերափոխվել են նաեւ նախկին բժշկասոցիալական փորձաքննական հանձնաժողովները, որոնք դարձել են գործակալություններ: Հիմնականն այդ մարմինների աշխատակիցների պաշտպանվածության խնդիրն է: Վերակազմավորումից հետո նրանք դառնում են քաղծառայողներ, որոնք զերծ կլինեն զանազան թելադրանքներից:

Մեկ այլ որոշմամբ կառավարությունը սահմանել է, որ այդ հանձնաժողովները պարտավոր են վերականգնողական ծրագիր ստեղծել յուրաքանչյուր հաշմանդամի համար: Խոսքը սայլակների, հենակների, լսողական ու այլ սարքերի անվճար տրամադրման եւ ընդհանրապես հաշմանդամների կյանքի պայմանների բարելավմանն է վերաբերում:

Սոցապ փոխնախարարը հայտնեց, որ Հայաստանում այժմ ապրում են շուրջ 110 հազար հաշմանդամներ, որոնցից 6 հազարը պաշտպանության, ազգային անվտանգության նախարարությունների եւ ոստիկանության հաշվառման մեջ են: 104 հազարն ընդգրկված են սոցապ նախարարության համակարգում: Դրանցից 22 հազարն առաջին, 69 հազարը՝ երկրորդ, իսկ 23 հազարը՝ երրորդ խմբի հաշմանդամներ են:

Ա. Մ.

ՄԱԿ-ը մնալու է իր տեղում

«Ամերիկացիները հավաքվում են Երեւանյան լճի ափին» երեկվա մեր տեղեկատվության մեջ նոր կառուցվող ամերիկյան կենտրոն տեղափոխվելիք կազմակերպությունների թվում թյուրիմացաբար նշվել է նաեւ ՄԱԿ-ի երեւանյան գրասենյակի անունը: Երեկ մեզ այստեղից զանգահարեցին եւ ճշտեցին, որ ՄԱԿ-ի գրասենյակն առաջիկայում որեւէ տեղ չի տեղափոխվելու:

Ս. Դեմիրճյանին սատարող ուժերը հայտ կներկայացնեն ԱԺ ընտրությունների համար

Բայց սպառնում են բոյկոտել խորհրդարանական ընտրությունները

Երեկ «Հանրապետություն» կուսակցության քաղաքական խորհրդի նախագահ Ալբերտ Բազեյանը հայտարարեց, թե իրենք եւ Ստեփան Դեմիրճյանին սատարող բոլոր քաղաքական ուժերը խորհրդարանական ընտրություններին կմասնակցեն միայն այն դեպքում, եթե մինչեւ մայիսի 25-ը քաղաքական իրավիճակը Հայաստանում փոխվի:

«Կամ Ռոբերտ Քոչարյանը պիտի թողած լինի նախագահի պաշտոնը, կամ այնքան թուլացած դիրքեր ունենա, որ չկարողանա իշխանական լծակներ օգտագործել ԱԺ ընտրություններում»: Այլապես, պրն Բազեյանի համոզմամբ, անիմաստ է գնալ նախագահականին նմանվող ընտրությունների եւ ձեռք բերել 10-12 մանդատ նախագահի կողմից լիովին վերահսկվող խորհրդարանում:

Միեւնույն ժամանակ, ինչպես Սամուլի ազգային ակումբում կայացած երեկվա հանդիպման ժամանակ տեղեկացրեց ընդդիմադիր գործիչը, իրենք, այսինքն՝ «16»-ի դաշինքի գրեթե բոլոր ուժերը, բացառությամբ «Ազգային միաբանության» եւ Կոմկուսի, որոնք առանձին են գործում, «պատրաստված են» այսօր հայտ ներկայացնել ԿԸՀ, որպեսզի ԱԺ ընտրությունների ժամանակացույցից դուրս չմնան՝ մինչեւ պատկերը պարզվի: Երկրի քաղաքական իրավիճակը, Ա. Բազեյանի վստահեցմամբ, համախմբված ընդդիմությունը պատրաստվում է փոխել զուտ իրավական ճանապարհով: «Առաջին քայլը ՀՀ Սահմանադրական դատարանում նախագահական ընտրությունների արդյունքների վիճարկումն է: Եթե այնտեղ չհասնենք ցանկալի արդյունքի, դիմելու ենք Եվրոպական դատարան»:

Ըստ Բազեյանի, իրենք այսօր անում են ամեն ինչ՝ հասարակությանը բարեփոխումներից զերծ պահելու համար: «Անում ենք ամեն ինչ, որ տարբեր խմբեր ինքնագործունեությամբ չզբաղվեն»:

Ռոբերտ Քոչարյանը, «Հանրապետության» դիտարկումներով, երկար չի մնալու նախագահի պաշտոնում: Նա այս պահին, ըստ հանրապետականի, ավելի թույլ է, քան Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը 1996-ի նախագահական ընտրություններից հետո: Այստեղ Ալբերտ Բազեյանը մի զուգահեռ էլ անցկացրեց. «Բայց Ռոբերտ Քոչարյանի համար մենք հասարակությանը չենք տանելու բանակի հետ բախման: Զինվորներն էլ մեր հասարակության անդամներն են, եւ նրանց կարող են ապօրինի հրահանգներ տրվել»:

Իսկ եթե իրավիճակը երկրում հնարավոր չլինի փոխել, իրենք անիմաստ կհամարեն մասնակցել մայիսի 25-ի «քաղաքական ֆարսին»: Բայց առայժմ Ստեփան Դեմիրճյանին սատարող ուժերն ԱԺ ընտրությունների համար ԿԸՀ հայտ կներկայացնեն եւ համամասնական, եւ մեծամասնական կարգի համար:

Տիգրան Նաղդալյանի սպանության քր. գործով հետախուզվող Հովհաննես Հարությունյանի՝ Արամ Զ. Սարգսյանի հետ ունեցած ազգակցական կապերի եւ վերջինիս՝ այդ գործին որեւէ առնչություն ունենալու վերաբերյալ Ա. Բազեյանն ասաց, թե դա ընդամենը հեղինակազրկելու փորձ է:

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Մարտի 17-ին պարզ կդառնան խորհրդարան գնալու բոլոր ցանկացողները

Սկիզբը՝ էջ 1

Ազգային ժողովի համամասնական ընտրակարգով թեկնածուներ առաջադրելու իրավունք ունեն կուսակցությունները եւ կուսակցությունների դաշինքները: Իսկ մեծամասնական ընտրակարգով թեկնածուներ առաջադրելու իրավունք ունեն կուսակցությունները եւ քաղաքացիները:

Կուսակցություններն ու դրանց դաշինքները համամասնական ընտրակարգով ԱԺ ընտրություններին մասնակցելու հայտը ներկայացնում են ԿԸՀ միայն մեկ ցուցակով, որում, ի դեպ, առնվազն 5 տոկոսը պետք է լինեն կանայք: Հետաքրքրական է, որ համամասնական ընտրակարգով կուսակցության ներկայացրած ընտրական ցուցակում կարող են ընդգրկվել նաեւ անկուսակցականներ:

Ներկայացվող հայտին պետք է կցվեն կուսակցության (դաշինքի կուսակցությունների) կանոնադրությունը, առաջադրվող թեկնածուների կուսակցական պատկանելությունը, աշխատանքի վայրը, պաշտոնը եւ այլն: Ներկայացվում են նաեւ 2,5 մլն դրամի ընտրական գրավի մուծման անդորրագիր, տեղեկանքներ՝ քաղաքացիության եւ մշտապես բնակվելու մասին, թեկնածուի սեփականության եւ վերջին մեկ տարում իր եւ իր ընտանիքի անդամների եկամուտների մասին: Այս դեպքում պետք է հավաքվի առնվազն 30 հազար վավեր ստորագրություն:

Մեծամասնական ընտրակարգով ԱԺ պատգամավորության թեկնածուներ առաջադրելու իրավունք ունեն կուսակցությունները, բայց ոչ դաշինքները: Ընդ որում, յուրաքանչյուր ընտրատարածքում մեկ թեկնածու: Կուսակցությունը կարող է թեկնածու առաջադրել նաեւ իր կուսակցության անդամ չհամարվող անձի:

Մեծամասնական ընտրակարգով պատգամավորության թեկնածու կարող են առաջադրել նաեւ այդ նպատակով նախաձեռնող խումբ կազմած առնվազն 50 քաղաքացիները, որոնք ունեն ընտրական իրավունք: Այս դեպքում առաջադրումը պաշտպանելու համար անհրաժեշտ են թեկնածուին պաշտպանող ընտրատարածքի առնվազն 500 ընտրողի ստորագրություն, 100 հազարի չափով ընտրական գրավի անդորրագիր, տեղեկանքներ՝ 5 տարվա ընթացքում ՀՀ քաղաքացի հանդիսանալու եւ հանրապետությունում մշտապես բնակվելու մասին:

Թե որ կուսակցություններն ու անհատները եւ ինչպես են առաջադրելու-առաջադրվելու, արդեն այսօր կարելի է մոտավորապես հաշվարկել, բայց ավելի հստակ եւ վերջնական այդ մասին կիմանանք մարտի 17-ին: Իսկ մինչեւ այդ երեւի թե պետք է վայելել այն հարաբերական անդորրը, որ հաստատապես կխախտվի ԱԺ ընտրությունների ժամանակ գուցե ավելի մեծ տատանումներով, քան նախագահական ընտրությունների ժամանակ:

Սոցիալական ապահովագրության նախարարությունն ահազանգում է

Վերջերս հանրապետությունում արձանագրվել են դեպքեր, երբ որոշ անձինք, շահարկելով ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարության գործունեությունը, նրա աշխատակիցների անունից անօրինական պայմանագիր են կնքում քաղաքացիների հետ՝ արտագնա աշխատանքի գործուղելու նպատակով:

Արձագանքելով բնակիչների ահազանգին՝ տեղեկացնում ենք, որ ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարությունն աշխատուժի տեղաշարժի գործունեություն չի իրականացնում: Եվ նախարարության անունից ներկայացող անձինք ինքնակոչ են, նրանց ծավալած գործունեությունը՝ անօրինական:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը՝ խնդրում ենք նմանատիպ առաջարկներ ստանալու դեպքում դիմել ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարություն կամ համապատասխան իրավապահ մարմինների:

Ոչ միայն ժամկետը, այլեւ պահպանման պայմաններն են կարեւոր

Վերջերս առավել հաճախակի են դարձել բնակչության դժգոհությունները՝ խանութներում կամ փողոցներում վաճառվող սննդամթերքի այս կամ այն տեսակի ժամկետանց լինելուց:

Ավելի ճիշտ, վերջերս հաճախակիացել են այն դեպքերը, երբ մարդիկ որեւէ ապրանք, մթերք գնելիս ուշադրություն են դարձնում ոչ միայն որակի մասին տրվող տեղեկություններին, այլեւ սննդամթերքների վրա պարտադիր նշվող պիտանելիության ժամկետներին:

Այս վիճակը վկայում է, որ սպառողը մեր շուկայում անպաշտպան է: Այլապես ինչի՞ն պետք է վերագրել գրեթե յուրաքանչյուր վաճառասեղանից այն կողմ կանգնածի անպատասխանատու (անգամ հանցավոր) վերաբերմունքը ոչ միայն սպառողի, այլեւ սեփական աշխատանքի նկատմամբ:

Օրերս տխուր առիթ ունեցանք համոզվելու, որ սպասարկման բարձր կուլտուրա ասվածը մեզանում դեռ երկար կշարունակի մնալ անհասանելի երազանք, քանի որ սպասարկման բարձր կուլտուրա ասելիս հասկանում ենք միայն դրա արդյունքը՝ բարձր գները: Մինչդեռ, ընդհանրապես, սպասարկում ասելով պետք է առաջին հերթին հասկանալ սպառողի շահերի պաշտպանվածություն:

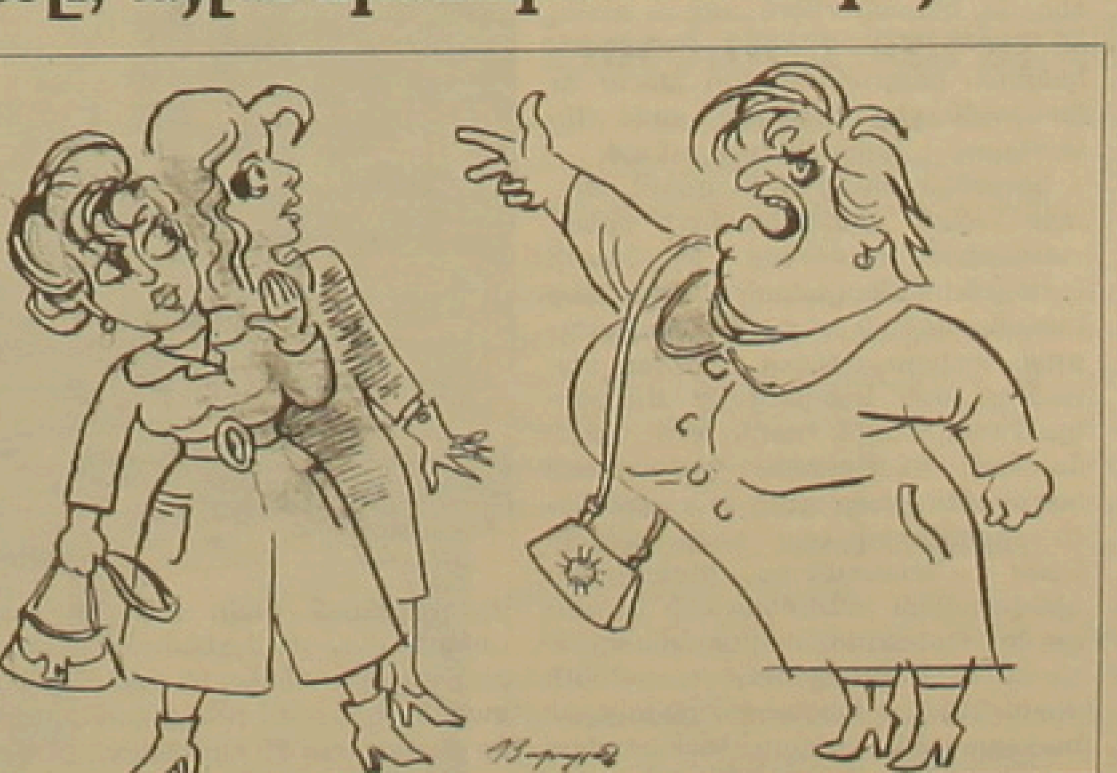

Ցանկանում էինք հյութ խմել: Ուստի որոշեցինք, ելնելով նախորդ փորձերից, «Արարատ Նեկտար» ապրանքանիշով մասուրի հյութ գնել: Գնացինք Տիգրան Մեծ փողոցի վրա գտնվող մի ոչ մեծ խանութ, որտեղից երբեմն որոշ գնումներ ենք անում: Հյութ գնեցինք, որի վրա պիտանելիության ժամկետ էր նշված մայիս ամիսը:

Եվ, քանի որ մարտ ամիսն է, տուփը բացեցինք, բայց առաջին իսկ պահից հասկացանք, որ հյութն այն չէ: Ժամկետը չլրացած մասուրի հյութը թթված էր եւ կվաս էր հիշեցնում:

Վերադարձանք խանութ, հույս ունենալով, որ ներողություն կխնդրեն եւ կփոխեն մեզ վաճառած հյութը: Բայց, ցավոք, խանութում ինչ-որ տիրուհի ոչ միայն չընդունեց սեփական անփութությունը, այլեւ հարկ համարեց կարծիք հայտնել, թե իրենք մեղք չունեն, քանի որ ժամկետը դեռ չի լրացել: Տիկինը դեռ ավելացրեց, թե հյութը ոչ էլ թթված է, իսկ ապրանքը հետ վերցնելու դեպքում ինքը վնաս է կրում:

Զարմանալիորեն վաճառող տիկնոջը ոչ մի կերպ չմտահոգեց, թե ինչ կպատահեր իր հաճախորդի հետ, երբ վերջինս խմեր այդ հյութը:

Ինչեւէ, տիկինը քիչ բղավեց, ապա, այնուամենայնիվ, փոխարինեց թթված հյութը մեկ այլով: Իսկ մեր այն հարցին, թե պահպանվե՞լ են արդյոք հյութը խանութում պահելու պայմանները, տիկինը զայրացավ, թե իրենք այդ ամենը լավ գիտեն:

Որպեսզի մեզ համար եւս մեկ անգամ ճշտենք մեղավորության հարցը, դիմեցինք նաեւ «Արարատ Նեկտար» հյութեր արտադրող «Մարգարապատ» ընկերությանը: Հավաստիացանք, որ ընկերությունը նման հարցերի նկատմամբ հսկողություն կիրականացնի:

Այս ամենի նպատակը եւս մեկ անգամ սպառողի շահերի պաշտպանության անհրաժեշտության մասին խոսելն էր, քանի որ ով եւ որտեղ էլ թերանա՝ ի վերջո տուժում է սպառողը:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հանրահավաքների «մեխանիկան»

Ինչո՞ւ են մարդիկ մասնակցում հանրահավաքների

Նախագահի ընտրությունները թեեւ ավարտվեցին, սակայն ընդդիմության հանրահավաքային շերթը շարունակում է մնալ «օրակարգում»: Անշուշտ ակնհայտ է, որ ընդդիմության քաղաքական պայքարը խորհրդարանական ընտրությունների շեմին խարսխվում եւ խարսխվելու է հենց հանրահավաքների վրա: Թեեւ վերջիններիս կազմակերպիչները վաղուց հասկացել են, որ նման մարտավարությունն էական ազդեցություն չի թողնում հասարակության վրա, սակայն հանրահավաքներին հանրության որոշակի մի հատվածի կանոնավոր, մշտական ներկայությունը ընդդիմության համար հիանալի զենք է դարձել: Հետաքրքրական է, որ ցանկացած այլ իրավիճակում անընդհատ նույն բաները կրկնող հանրահավաքները, կամ ինչպես կազմակերպիչներն են ասում՝ հանդիպումները ժողովրդի հետ, կձանձրացնեին դրանց մասնակիցներին: Սակայն որքան էլ զարմանալի է, այդ հանրությունը կարծես թե չի ձանձրանում գրեթե ամեն օր գալ Մատենադարանին հարող տարածք եւ արձագանքել հանրահավաքներում հնչող ամեն տեսակի հայտարարություններին:

Հիրավի հարց է առաջանում՝ ո՞րն է գաղտնիքը: Այստեղ ցավալին ոչ այնքան այն է, որ այդ մարդիկ ցավալիորեն միջոց են դառնում մի փոքր խմբի հավակնությունների բավարարման համար, որքան նրանց հետաքրքրությունների շրջանակների դիտարկումները, որոնք որոշակիանում են հատկապես հանրահավաքների կառուցվածքին ուշադրություն դարձնելիս: Որպես կանոն առաջին պլանում գործում է ընդդիմության թեւերի ակտիվը, որը բուռն կերպով արձագանքում է ամբիոն-հարթակի գործողություններին: Այս հատվածը նաեւ ակտիվ մասնակցություն է ցուցաբերում հանրահավաքներին հաջորդող երթերի ժամանակ՝ դառնալով հիրավի հանրահավաքների «տրամադրությունը»: Երկրորդ պլանում համեմատաբար պասսիվ հատվածն է, որը միտված է հետեւելու առաջինների օրինակին եւ որի նպատակն է այսպես կոչված «գլխաքանակի» ապահովումը: Այս հատվածի յուրահատկությունն այն է, որ նրանք գրեթե մինչեւ վերջ մասնակցում են հանրահավաքներին եւ երթերին՝ իրենց ներկայությամբ ոգեւորելով «առաջիններին»:

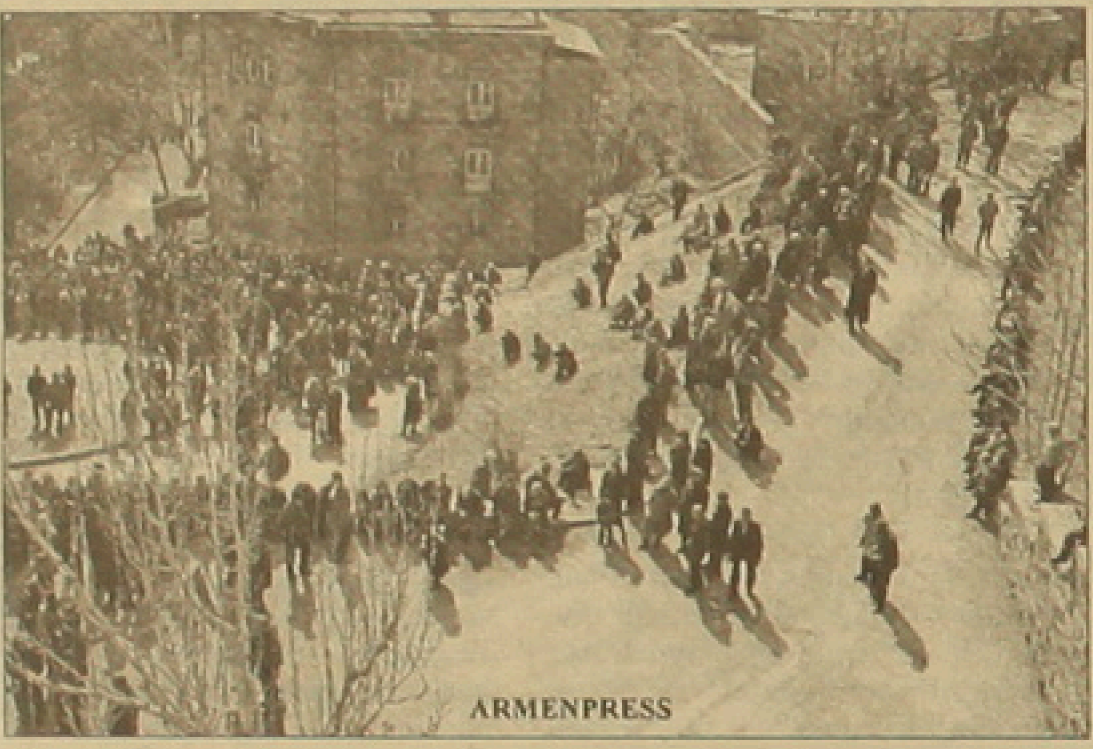

ARMENPRESS

Երրորդ պլանում, որքան էլ զարմանալի թվա, գործում է այսպես կոչված թաքուն ակտիվը, որի խնդիրը համեմատաբար հետին շարքերում «պաթոս»-ի պահպանումն է: Այս հատվածում ակտիվ են հիմնականում կանայք, որոնք ակտիվորեն արձագանքում են ոչ այնքան բանախոսների ելույթներին, որքան առաջին պլանում գործողների քայլերին: Իսկ երթերի ժամանակ նրանք միանում են «ակտիվին»: Այս շերտը մի յուրօրինակ պատվար է իրենից առաջ գնացողների ճանապարհը փակելու համար:

Հանրահավաքների կառուցվածքը եզրափակում են հետաքրքրասերները, որոնք հավաքվում են միայն ինչ-որ բան տեսնելու կամ պատահաբար, գործի բերումով այդ տարածքում հայտնվելով: Վերջիններս որեւէ ազդեցություն չեն թողնում ողջ հանրահավաքի ընթացքում, չեն արձագանքում ելույթներին եւ արագ փոխարինում են միմյանց՝ տարածքը լքելու պատճառով: Այս մասը հետագայում երթին եւս չի մասնակցում:

Չնայած այս «դասավորությանը», բոլոր շերտերում էլ բազմակի տրամադրվածություն է տիրում, ինչից կարելի է եզրակացնել, թե մարդկանց ինչն է դրդում բան ու գործ թողած հանրահավաքների գալ: Ուշադիր լինելու դեպքում կարելի է տարանջատել մի քանի պատճառներ.

ա) Մարդիկ գտնում են, որ իրենց ընտրական իրավունքը խախտվել է եւ «ձայնին տեր» լինելու միակ միջոցը համարում են հանրահավաքներին մասնակցելը: Սա առողջ դատողություն է եւ ուղղակի վկայում է մարդկանց քաղաքական գիտակցության բարձրացման մասին: Եվ հանրահավաքների մասնակցում են, քանի որ կազմակերպիչները քաղաքական պայքարի այլ ձեւ չեն առաջարկում:

բ) Մի ստվար հատվածը կազմում են գործազուրկները, որոնք գործ չունենալու ողջ մեղքը բարդելով իշխանության վրա, իրենց բողոքը նման ձեւով են արտահայտում: Կոնկրետ ընտրախախտումների մասին հայտարարությունները նրանց քիչ են հետաքրքրում: Այս մարդիկ միայն ուզում են հավատալ, որ իշխանափոխության դեպքում գուցե իրենց բախտը բերի, դրա համար էլ կանոնավոր գալիս են հանրահավաքների: Եթե սոցիալական իրավունքի պաշտպանության հարթությունից խնդրին մոտենանք, ապա այս զանգվածի հանրահավաքային տրամադրվածությունը եւս կարելի է պայքարի ձեւ համարել եւ արդարացնել:

գ) Որքան էլ տարօրինակ հնչի, հանրահավաքներին մասնակցողներից շատերն առաջնորդվում են 1988-ի «սինդրոմով»: Այսինքն՝ վերջիններիս թվում է, թե հանրահավաքներին իրենց մասնակցությամբ համաժողովրդական շարժում են ստեղծում: Սակայն նրանք թերեւս չեն կարող բացատրել, թե շարժում հանուն ինչի՞: Ի վերջո, 1988 թ. ժողովուրդը պայքարի ելավ իր մի հատվածի՝ Ղարաբաղի հայության պահանջներին տեր կանգնելու մղումով, ինչն էլ հետագայում հանգեցրեց ամենանվիրական ցանկության՝ պետականության կայացման ու անկախության ճանապարհով: Արդյոք կարելի՞ է զուգահեռներ անցկացնել վերջինիս եւ զուտ իշխանության համար մի խումբ մարդկանց տարած պայքարի միջեւ: Այս տեսակետից տվյալ հատվածի ներկայությունը հանրահավաքներին անառողջ մթնոլորտի արդյունք կարելի է համարել:

դ) Մեծ թվով «հանրահավաքականներ» իրենց մասնակցությունը բացատրում են ուղղակի այլընտրանքային տեղեկատվության բացակայությամբ, ինչի ծարավից դրդված գալիս են նման միջոցառումների: Այս մարդկանց պատճառաբանությունները մտածելու տեղիք են տալիս, քանի որ ուղղակի մատնանշում են լրատվական դաշտի ծայրահեղ բեւեռացվածությունը: Պատահական չէ, որ նրանցից շատերը շեշտում են հատկապես «Ա1+»-ի բացակայությունը: Այս ընկալումը խիստ բնական է:

ե) Մասնակիցների շարքերում կան նաեւ մարդիկ, ովքեր իշխանություններից, անկախ մակարդակից, ինչ-որ անբավարարվածության զգացում ունեն. ոմանք աշխատանք են կորցրել, ոմանք իրավախախտման զոհ են դարձել, ինչ-որ չինովնիկի կամայականությունից տուժել են: Նրանց համար իշխանություն ասվածը չարիք է, որից ուղղակի պետք է ազատվել: Նման անհատներ լինում են բոլոր իշխանությունների ժամանակ եւ նույնտիպի ջանասիրություն պատրաստ են դրսեւորել ցանկացած իշխանության դեպքում:

զ) Որոշակի հատված, պետք է նշել, որեւէ տրամաբանությամբ չի առաջնորդվում: Մարդկանց պարզապես դուր են գալիս ամբիոններից հնչող ծայրահեղ, նույնիսկ անբարո խոսքերը՝ ուղղված իշխանության ներկայացուցիչներին, եւ նրանք մեծ հրճվանքով ամեն անգամ արձագանքում են հենց այդպիսի բնորոշումներին: Նրանց համար բոլորովին կապ չունի՝ ով է խոսողը, կարեւորը՝ ինչ է նա ասում:

Ուստի պատահական չէ, որ այս հատվածը կանոնավոր ներկայանում է բոլոր տեսակի հանրահավաքներին՝ անկախ նրանից, թե ով է հրավիրել եւ ինչու:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Ներդրումային հոսքերը Երեւանի կենտրոնից տեղափոխվել են ծայրամասեր

Վերջին 2 տարվա ընթացքում Երեւանը հայտնվել է դրսի ներդնողների ուշադրության կենտրոնում: Ընդունենք թե չընդունենք, հավատանք թե ոչ, Երեւանն աչքի առաջ դառնում է տարածաշրջանում չափ ու կշիռ ունեցող, զարգացող ու ծաղկող քաղաք, որի վրա հառած է նաեւ ողջ սփյուռքի հայացքը: Կարճ ժամանակահատվածում ներդրումային առաջարկների այնպիսի տարափ տեղաց, որ հարկ եղավ վերանայել նաեւ քաղաքի զարգացման համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող գրեթե անձեռնմխելի հատվածները:

Քաղաքի գլխավոր ճարտարապետ Նարեկ Սարգսյանի համոզմամբ, վերջին 2 տարվա ընթացքում Երեւանի հանդեպ արթնացած ներդրումային հետաքրքրությունը նաեւ քայլ առ քայլ նպաստավոր դարձող միջավայրի հետեւանք է: Ուշագրավ է, որ ներդրումային հոսքերը քաղաքի կենտրոնից տեղաշարժվում են դեպի ծայրամասեր: Ամենատեսանելին ու առարկայականը, մասնավորապես, տրանսպորտային ոլորտն առողջացնող ներդրումներն են: «Լինսի» հիմնադրամով նախատեսված է նաեւ արդեն այս տարի վերակառուցել Դավիթաշենի տրանսպորտային հանգույցը Աշտարակի խճուղի ձգվող ուղղությամբ, Արգավանդի խաչմերուկի ծախակողմյան թեւը կապել Շարբախի հետ (Շիրակի փողոց՝ ծիածանավարանի ուղղությամբ): Սրանք տրանսպորտային այն երթուղիներն են, որոնց կառուցումը նախատեսված է եղել քաղաքի գլխավոր հատակագծում, բայց չի իրականացվել: Սրանք, այսպես ասած, շրջանցիկ ճանապարհների դեր են կատարելու՝ Երեւանի ներքին միջավայրը հնարավորինս բեռնաթափելով տրանսպորտից:

Մեկ ուրիշ ճանապարհ՝ Իսակովի պողոտան (օդանավակայան տանող) ուղիղ գծով կկապի Լենինգրադյան փողոցի հետ: Սրա համար ներդրումներ են արել «ԴիՍիէյ» աղամանդագործության գործարանը, տեղական արտադրության «Կիլիկիա» գարեջրի գործարանը, «Ֆրանկ Մյուլլեր» շվեյցարական ժամացույցների գործարանը: Վերջինիս արտադրամասերից մեկի մի հատվածը տեղավորվելու է այստեղ, եւ ղեկավարներն արդեն դիմել են եւս 5 հեկտարի չափ հողահատկացման խնդրանքով: Այդ խոշոր ու խոստումնալից ծրագիրն այժմ քննարկվում է կառավարությունում:

Առանձին խումբ են կազմում, այսպես ասած, առանձնատների շինարարության ծրագրերը: Այս տարի կսկսվեն Կանադական թաղամասի հատակագծման ու բուն շինարարության աշխատանքները: 4,5 հա տարածքով այն կտեղավորվի Մյասնիկյան պողոտային հարող բլրի վերին մասում: Անմիջապես թաղամասի հարեւանությամբ դրսի բարեգործների միջոցներով այս տարի կսկսվի նաեւ «Դրաստամատ Կանայան» զինվորական ուսումնարանի կառուցումը: Կանադական թաղամասը Երեւան եւ Մոնրեալ քույր քաղաքների միջեւ կնքված համագործակցության հետեւանքն է լինելու: Կանադահայ բազմաթիվ գործարարներ պարզապես ուզում են իրենց տներն ունենալ եւ հավաքվել սարալանջի՝ դեպի քաղաք նայող համայնապատկերով գեղեցիկ հատվածում: Նարեկ Սարգսյանն ընդգծում է մի հետաքրքրական իրողություն. ոչ միայն սփյուռքահայերը, այլեւ շատ օտարերկրացիներ Երեւանում առանձնատներ ունենալու առաջարկներ են արել՝ մասնավորապես Ֆրանսիայի հյուպատոսը Նորք-Մարաշում արդեն կառուցել է այն, նաեւ պարսիկներ, շվեյցարացիներ, ովքեր համոզված են, որ ամենեւին պարտադիր չէ վիլլաներ կառուցել Միջերկրական ծովի ափերին: Երեւանն էլ վատ չէ: Այցեձորում բազմաթիվ բնակարաններ են գնել ամերիկացիները: Նրանք իրենց ցանկությունը բացատրում են հայկական ջերմությամբ, հրապուրվել են մեր հոգեւոր արժեքներով, եւ ուշագրավ մի դիտողություն եւս՝ անվտանգ քաղաք է, իրենց ավելի ապահով են զգում, հանցագործությունները քիչ են: Եվ բացի այդ, մեր երկիրը դեպի Եվրոպա տրանսպորտային ճամփաների համատեքստում է, կարճ ժամանակից հետո ուր ասես կարող ես հասնել: Այդ մարդիկ, իհարկե, մեծ կամ փոքր որեւէ բիզնես եւս ձեռնարկում են կամ անպայման մտադիր են ձեռնարկել, քանի որ, ըստ իրենց, այստեղ անելիքները շատ են, իսկ հարեւան երկրների հետ տարանցիկ կապերի բացումն ու ակտիվացումը, վերջիվերջո, անխուսափելի է լինելու:

Առանձնատների համախմբեր է նախատեսվում կառուցել նաեւ Աջափնյակում՝ Շիրակի փողոցի ծախակողմյան հատվածում (Գ3 թաղամաս): Այս անգամ առաջարկողները տեղացիներ են: Գլխավոր ճարտարապետի հավաստմամբ, Երեւանում առանձնատներ ունենալ ցանկացողների թիվը շատ մեծ է, եւ բազմաթիվ այլ գործոնների հետ իրողությունը բացատրվում է երկրաշարժ տեսած մարդկանց հոգեբանական շրջադարձով:

Քիչ այն կողմ ակտիվանում են Հովնանյանների «Վահագն» թաղամասի կառուցման տեմպերը: Սրա ընդհանուր տարածքը 100 հա է, ներկա բնակիչները հիմնականում ամերիկացիներ ու բրիտանացիներ են: Հարուստների այս տեղամասին դեմ-դիմաց սոցիալապես անապահով 200 ընտանիքների համար նախատեսվող Դիակոնյա թաղամասն է: Այն զբաղեցնելու է 16 հա տարածք, կառուցվում է շվեյցարա-գերմանական բարեգործական միջոցներով: Սա մի փոքրիկ ավան կլինի՝ հարմարավետ առանձնատներով, դպրոցով ու պոլիկլինիկայով: Բնականաբար, ներդրումների աննախադեպ աշխուժացումը պիտի հանգեր Երեւանում հողի արժեքի բարձրացմանը: Արդեն իսկ Անշարժ գույքի կադաստրի կոմիտեում մշակվել է հողի ու գնային գոտիների նոր աղյուսակ, եւ առաջիկա ամիսներին արդեն հողահատկացումները կարվեն իրական արժեքին համապատասխան գներով:

Իսկ ընդհանրապես, ըստ ծավալների, ամենաակտիվ ներդնողները հաջորդաբար ռուսներն են (Հյուսիսային պողոտայի մեծ մասը կառուցվում է ռուսահայերի կապիտալով), իտալացիները, ամերիկացիները, հետո՝ ֆրանսիացիները:

«Ռենկո» իտալական ֆիրման ներկայացրել է 3 հա տարածքի վրա (Իսակովի պողոտայի հարեւանությամբ) դիվանագիտական քաղաք կառուցելու ծրագիր: Այս ֆիրման է կառուցել նաեւ «Կոնգրես» հյուրանոցը, իտալական դեսպանատունը եւ 1 բնակելի շենք: Այստեղի առանձնատներում կբնակվեն տարբեր երկրների դիվանագիտական կորպուսների ներկայացուցիչները:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ԱԶԳ

Միջազգային

Երկու հազար տարի առաջ, երբ հռոմեական հանրապետությունն իրեն կայսրություն հռչակեց եւ «հաշտության դրոշը» սփռեց աշխարհով մեկ (Արեւմտյան Եվրոպա, Միջերկրականի ավազան, Միջին Արեւելք, Արեւելյան Եվրոպա եւ Կենտրոնական Ասիա), Հռոմն իր անմիջական իշխանության տակ էր պահում այդ տարածքների ընդհանուր բնակչության մոտ կեսը, հարկեր էր վերցնում եւ բանակային գնդեր պատրաստում նրանցից: Դրա հետեւանքով էլ այդ կայսրությունը կարողացավ դիմանալ չորս հարյուր տարուց ավելի:

Վաշինգտոնում շատերն են այժմ խոսում ամերիկյան հանրապետությունը կայսրության վերածելու եւ աշխարհով մեկ իր իշխանությունը տարածելու մասին: Սակայն Միացյալ Նահանգներն աշխարհի բնակչության ընդամենը չորս տոկոսն ունի, եւ այդ չորս տոկոսը դեմ է հավելյալ հարկեր վճարելուն ու անիմաստ զոհվելուն: Այնպես որ, զորագնդերի ու փողի կարիքն ավելի շատ է լինելու միշտ, եւ ամերիկյան կայսրությունը 20 րոպեից ավելի չի դիմանալու այս աշխարհի երեսին: Բայց այդ 20 րոպեներն, ավաղ, կարող են լինել տենդագին եւ ցավալի:

Ամերիկյան կայսրության երազանքը տասնամյակներ շարունակ գտնվել է ամերիկացի նեոպահպանողականների ուշադրության կենտրոնում, սակայն միայն 1991 թ. Խորհրդային Միության փլուզումից հետո է ստացել առավել լայն պաշտպանություն: Ամերիկյան իշխանության վրա դրված ճնշման ու սահմանափակման վերացումով աշխարհը բազմակողմանի կազմակերպությունների կառավարման միջոցով առավել ապահով ու անվտանգ դարձնելու գաղափարը տեղի տվեց այն մտացածին գաղափարին, թե Մ. Նահանգները կարող է եւ պարտավոր է աշխարհն առավել ապահով դարձնել (իհարկե, իր իսկ շահերի համար), միակողմանիորեն գործադրելով իր իշխանությունը:

Պաշտոնական Վաշինգտոնը դեռ Բիլ Քլինթոնի պաշտոնավարության օրերից էր սկսել հակադրվել յուրաքանչյուր միջազգային վճռի, որը կարող էր սահմանափակել ամերիկյան իշխանության ազատ գործադրումն աշխարհի որեւէ վայրում: Քլինթոնն էր, ոչ Ջորջ Բուշ կրտսերը, որ հակադրվեց ականադաշտերի գոյության դեմ միջազգային առաջարկին: Նաեւ սաբոտաժի ենթարկեց միջազգային քրեական դատարանի ստեղծումը: Նախագահ Բուշի հակաբալիստիկ հրթիռների վերաբերյալ պայմանագրի չեղյալ համարելն ու քիմիական զենքերի կոնվենցիայի շրջանակներում ստուգումներն անցկացնելու նոր առաջարկություններին վետո դնելն այդ գծի ուղիղ շարունակությունն են:

Ինչպես բանակի վետերան սպա եւ Բոստոնի համալսարանի պրոֆեսոր Էնդրու Բասեւիչն է գրել «Նեշնլ ինտերեստ» («Ազգային շահեր») պարբերականի վերջին համարում, «Ամերիկյան հասարակական կյանքի ամբողջ պատմության մեջ մի ականավոր անձնավորություն չի գտնվի, որն Ամերիկայի հավիտենական գերիշխանությանը հակադրվի»: Սա կոչվում է «Հյուբրիս» կամ ամբարտավանություն եւ բարոյական նորմերի ոտնահարում, որին անպայման հետեւում է «Նեմեսիսը» կամ արդարացի պատիժն ու արժանի հատուցումը: Հավանական է, որ այս իրավիճակը տեղի ունենա մտացածին գաղափարի հաջորդ փուլի ընթացքում, երբ Իրաքի նվաճումից հետո սկսվի արաբական աշխարհի «վերակառուցումն» ամերիկյան սկզբունքներով:

«Ամերիկան նման պարտավորություն ստանձնել եւ կատարել է նաեւ առաջներում` երկրորդ աշխարհամարտին հետեւած տարիներին», նշեց Բուշն անցյալ ամսվա վերջերին` ներկա ծրագիրը համեմատելով Գերմանիայի եւ Ճապոնիայի վերակառուցման ծրագրերի հետ: «Մենք մնալու ենք Իրաքում այնքան ժամանակ, ինչքան անհրաժեշտ է», ավելացրեց նա: Չգիտես` ծիծաղե՞ս, թե՞ լաց լինես, չնայած երեւի լաց լինելն ավելի սազական է այս դեպքում, քանի որ այդ ծրագրի իրագործումը հենց դրան է տանելու:

Անկախ աշխարհը ղեկավարելու կամ Միջին Արեւելքում ժողովրդավարություն հաստատելու գաղափարից, Իրաքի սոսկ նվաճումն անգամ չափազանց ծանր բեռ է լինելու ամերիկացիների համար: Նրանք դա երկար չեն կարողանալու տանել: Իրաքի հյուսիսում քրդերը փորձելու են պահպանել իրենց «դե ֆակտո» անկախությունը, թուրքական բանակը միջամտելու է, որպեսզի կանխի անկախ Քուրդստանի գոյացումը, Իրաքի քրդերը կռվելու են, իսկ Ամերիկան կամ միջամտելու է, կամ թողնելու, որ արյուն հեղվի Իրաքի հյուսիսում:

Իրաքի արաբ բնակչության շիա մեծամասնությունը, որն արդեն երկար ժամանակ զրկված է իշխանությունից սուննիների կողմից, փորձելու է հեռանալ Իրաքից, երբ Բաղդադում իշխանության մեծ մասն իրեն չտրվի: Իսկ դա տեղի չի ունենալու, քանի որ այդ մեծամասնությունը հավասարապես կապված է Իրանի համախոհների հետ, եւ Ամերիկան երբեք թույլ չի տա, որ իրանամետ մի կառավարություն կազմվի Բաղդադում, որն իր հսկողության տակ վերցնի Իրաքի նավթի պաշարները` ի հեճուկս Սաուդյան Արաբիայի: Այնպես որ, Մ. Նահանգների թողտվությամբ սուննիները շարունակելու են կառավարել Իրաքը, եւ որպես հետեւանք շիա մեծամասնության մարտական թեւի ներկայացուցիչներն Իրաքի հարավային մասում հարձակվելու են ամերիկյան զավթողական ուժերի վրա:

Հռոմեացիները նման իրավիճակների հաճախ են ականատես դարձել: Իրականում նրանց կայսրության տարբեր մասերում չորս-հինգ նման իրավիճակներ էին տեղի ունենում միաժամանակ: Նրանք պարզապես փող էին ծախսում, զորքեր տեղադրում եւ տեղացիներից այնքան մարդ սպանում, որ մյուսները հանդարտվեին եւ գլուխ չբարձրացնեին:

Բայց որեւէ մեկն այսօր կարո՞ղ է լրջորեն մտածել` ամերիկացիների ներկա սերունդը նման գին կվճարի՞ մի «կայսրության» համար, որը, բացի Վաշինգտոնում բույն դրած փոքրաթիվ էլիտայից, ուրիշ ոչ ոքի պետք չէ:

Ամերիկյան կայսրությունը կարճատեւ կլինի

Մեր ընթերցողներին իր նախորդ երկու հոդվածներով ծանոթ (տե՛ս «Ազգի» փետրվարի 12-ի եւ մարտի 7-ի համարները) Լոնդոնում բնակվող անկախ լրագրող Գուինն Դայերն այս անգամ գրում է Խորհրդային Միության կործանումից հետո առավել շեշտակի դրսեւորում ստացած ամերիկյան «կայսրության» մասին, որը, նրա կարծիքով, չի կարող երկար կյանք ունենալ:

Առաջիկա կես տարում ԿԺԴՀ-ն 5-6 միջուկային ռումբ կունենա

Շուտով նաեւ բալիստիկ հրթիռ կարձակի

ԱՄՆ Պետդեպարտամենտի բարձրաստիճան ներկայացուցիչը ճապոնական Կիոդո Ցուսին գործակալությանը հայտնել է, որ ԿԺԴՀ-ն գնել է հիմնական նյութեր, որոնք անհրաժեշտ են բանեցված միջուկային կաղապարաձողերից ռազմական պլուտոնիում կորզելու համար: Նույն աղբյուրի տվյալներով, Փենյանից 100 կմ հեռու` Յոնբյոնի հետազոտական կենտրոնում, պահվում են 800 միջուկային կաղապարաձողեր: Ազոտաթթվով դրանց վերամշակման դեպքում կարելի է կես տարում ստանալ 5-6 միջուկային ռումբի մարտալիցք:

1994 թ. կանգնեցված Յոնբյոնի ռեակտորի փոխարեն ԱՄՆ-ը ԿԺԴՀ-ում պետք է կառուցեր նոր ատոմակայան: Ամերիկացիները խոստումը ժամանակին չկատարեցին, եւ ԿԺԴՀ-ն 2002 թ. վերջերին հայտարարեց, որ վերսկսում է իր միջուկային ծրագրի իրականացումը:

Միաժամանակ ԱՄՆ-ը Ճապոնիային նախազգուշացրել է, որ ԿԺԴՀ-ն պատրաստվում է արձակել «Նոդոն» բալիստիկ հրթիռ, որը կարող է հասնել Ճապոնիայի որեւէ կետի: Երեկ այդ մասին հաղորդեցին «Իոմիուրի» եւ «Մայնիչի» թերթերը: Մարտի 7-ին Տոկիոյի կառավարությունը ԱՄՆ-ից տեղեկացել էր ԿԺԴՀ-ի դիտավորության մասին: Ամերիկացիների եզրակացությունները հիմնված են լրտեսական արբանյակներից ստացված տվյալների վրա:

ԿԺԴՀ-ի ռազմական պատրաստություններին ճապոնացիները հետեւում են ճապոնական ծովում գտնվող «Միոկո» ռազմանավից, որը համալրված է «Իջիս» հրթիռային համալիրով:

Հարավկորեացի փորձագետների տվյալներով, «Նոդոն» հրթիռները կարող են թիրախներ խոցել 1300 կմ հեռավորության վրա: ԿԺԴՀ-ն այդ կարգի հրթիռի առաջին փորձարկումն իրականացրել է 1993 թ.: 1998 թ. իրականացվեց 2500 կմ հեռահարության «Թեփոդոն-1» հրթիռի փորձնական արձակում:

ԻՐԱՔՅԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄ

Բրիտանացիները 6 պահանջ են ներկայացրել Բաղդադին

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը դռնփակ նիստ է անցկացրել Իրաքի զինաթափման վերաբերյալ Մեծ Բրիտանիայի արած առաջարկության եւ կից ներկայացված հայտարարության կապակցությամբ: Ռոյթերի գործակալության տվյալներով, բրիտանացի դիվանագետների տարածած հայտարարությունն ընդգրկում է 6 կետ:

ՄԱԿ-ում Մեծ Բրիտանիայի կառավարության մշտական ներկայացուցիչ Ջերեմի Գրինստոկի խոսքերով, «եթե Անվտանգության խորհրդի բավարար թվով անդամներ ընդունեն մեր չափանիշները, ապա անգլո-ամերիկյան բանաձեւի հեղինակները կարող են դրանից հանել Իրաքին վերջնագիր ներկայացնող կետը»:

Հայտարարության մեջ նշվում է, որ եթե Բաղդադը կատարի թվարկված 6 պահանջները, ապա Մեծ Բրիտանիան կհամաձայնի, որ «Իրաքն սկսել է անվերապահորեն եւ անհապաղ կատարել թիվ 1441 բանաձեւով իր ստանձնած զինաթափման պարտավորությունները»:

Փաստաթղթում ընդգծվում է, որ Վաշինգտոնում եւ Լոնդոնում դիվանագետները դեռ քննարկում են Իրաքին ներկայացվելիք վերջնագրի ժամկետները: Ըստ էության այն թույլատրում է Բաղդադի դեմ ուժի գործադրումը եւ Իրաքի անվերապահ ու լրիվ զինաթափման վերջնաժամկետ է սահմանում մարտի 17-ը: Բայց ենթադրվում է, որ կարող է երկարաձգվել 7-10 օրով:

Հայտարարությամբ Սադդամ Հուսեյնին առաջարկվում է Իրաքի հեռուստատեսությամբ ելույթ ունենալ եւ խոստովանել, որ թաքցրել է զանգվածային բնաջնջման զենքը, բայց հիմա որոշել է չարտադրել նման զենք: Նա պետք է խոստանա անհապաղ ՄԱԿ-ի տեսուչներին հանձնել ոչնչացման ենթակա զինատեսակները եւ տեսուչների հետ գործակցել մնացյալ բոլոր հարցերի լուծման նպատակով:

Իրաքից նաեւ պահանջվում է ՄԱԿ-ի տեսուչների հետ զրուցելու թույլտվություն տալ իրաքցի 30 գիտնականների եւ նրանց ընտանիքների անդամներին: Իրաքը նաեւ պարտավոր է ՄԱԿ-ին ներկայացնել սիբիրախտի մանրէների ոչնչացման «հավաստի վկայություններ», լիովին ոչնչացնել «Ալ Սամուդ» հրթիռները, հաշիվ տալ իր անօդաչու թռչող սարքերի վերաբերյալ եւ միջազգային տեսուչների առջեւ բացել քիմիական ու կենսաբանական զենք արտադրող իր լաբորատորիաները:

Ամերիկացի 73 իրավաբաններ հակասահմանադրական են համարում Բուշի եւ Ռամսֆելդի քայլերը

Ամերիկյան իրավունքի 73 պրոֆեսորներ գրավոր փորձաքննությամբ պաշտպանել են մի խումբ կոնգրեսականների եւ զինյալների ծնողների հայցը, որով նախագահ Ջորջ Բուշը եւ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդն ամբաստանվում են հակասահմանադրական գործողությունների մեջ:

«Վաշինգտոն փոստը» նշում էր, որ Բոստոնի դաշնային դատարանին 12 կոնգրեսականների, ինչպես նաեւ ամերիկացի 3 զինծառայողների եւ Պարսից ծոց տարված զինվորների 15 ծնողների ներկայացրած հայցը դատապարտում է առանց Կոնգրեսի որոշման պատերազմ սանձազերծելու Բուշի եւ Ռամսֆելդի մտադրությունը:

Բոստոնի դատարանն ընդունել է հայցը, եւ այսօր արդեն դատական լսումներ են սկսվել: Բուշի վարչակազմը փորձում է հերքել ներկայացված փաստարկները, իսկ արդարադատության նախարարությունը դատարան է ուղարկել եզրակացություն, ըստ որի նախագահն «իրավունք ունի միակողմանիորեն ուժ օգտագործել, եթե դա են պահանջում երկրի ազգային անվտանգության շահերը»:

Արդարադատության փոխնախարար Գրեգորի Կատսասի խոսքերով, ԱՄՆ-ի ամբողջ պատմության մեջ առանց Կոնգրեսի համաձայնության զինված ուժերն օգտագործվել են 100 անգամ: Մինչդեռ հայցվորները պնդում են, որ Բուշն ու Ռամսֆելդը խախտում են սահմանադրությունը:

Եթե հայցի առթիվ ընդունվի դրական վճիռ, ապա Բուշի վարչակազմը կարող է հայտնվել իրավաբանորեն ծանր վիճակում, քանի որ Սպիտակ տունն իր գործողություններով փորձում է ապացուցել, թե Բաղդադին հարվածելու համար Բուշն Իրաքին պաշտոնապես պատերազմ հայտարարելու կարիք չունի:

Իրաքի վերականգնումը կարժենա տարեկան 20 մլրդ դոլար

Իրաքի հետպատերազմյան վերականգնման համար կպահանջվի մի քանի տարի, ընդ որում հարկ կլինի ԱՄՆ բյուջեից տարեկան հատկացնել 20 մլրդ դոլար: Այդ մասին նշվում է փորձագետների այն խմբի զեկուցագրում, որը գլխավորում են նախկին վարչակազմերի օրոք կառավարական պաշտոններ զբաղեցրած Ջեյմս Շլեզինգերը եւ Պետդեպարտամենտի նախկին աշխատակից Թոմաս Փիքերինգը:

Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, հետպատերազմյան Իրաքում 75 հազարանոց բանակային կորպուսի տեղաբաշխումը կարժենա տարեկան 16,8 մլրդ դոլար, բուն վերականգնողական աշխատանքները` 2,5 մլրդ, մարդասիրական օգնությունը` 500 մլն: Իսկ 200 հազարանոց զորքի տեղաբաշխման դեպքում ծախսերն անհամեմատ մեծ կլինեն:

Փորձագետների կարծիքով, ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը պետք է մշակի, Կոնգրեսում անցկացնի եւ հրապարակի Իրաքի վերականգնման մանրամասն ծրագիր: Դրանով պետք է նախատեսվեն հետպատերազմյան Իրաքի ներքին անվտանգության ապահովում, վերականգնողական աշխատանքներում ուրիշ երկրների ներգրավում, ինչպես նաեւ անցումային կառավարության ղեկավար պաշտոններում իրաքցիների նշանակում:

Մինչդեռ Եվրամիության արտաքին կապերի գծով հանձնակատար Քրիս Փաթենը հայտարարել է, որ միությունը կհրաժարվի ֆինանսավորել Իրաքի վերականգնումը, եթե ԱՄՆ-ը ռազմական գործողություն սկսի առանց ՄԱԿ-ի հավանության: Նրա խոսքերով, ամերիկացիների նմանօրինակ ներխուժումը հսկայական վնաս կպատճառի ՄԱԿ-ին, ՆԱՏՕ-ին եւ ԱՄՆ-Եվրոպա հարաբերություններին:

Պ. Ռ.

Հավերժական ճամփորդի առաքելությամբ

Եղիշե Չարենցի ծննդյան 106-ամյակը

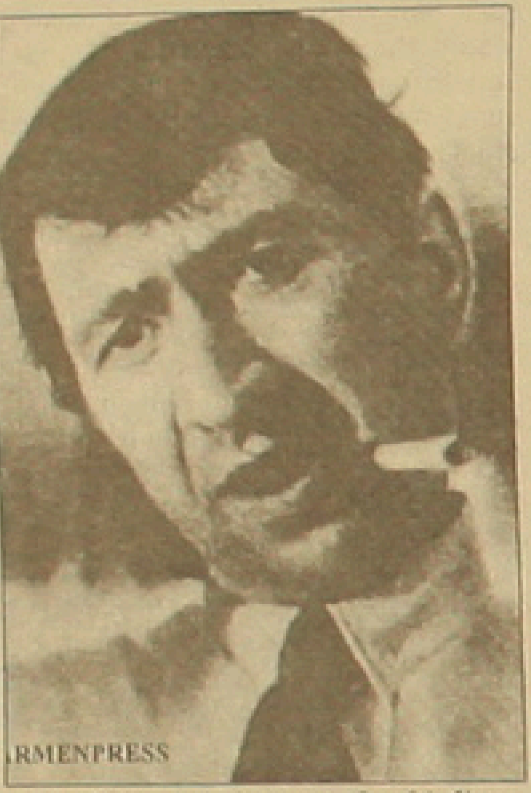
ARMENPRESS

Մարտի 13-ը տաղանդներ ու հանճարներ է ծնում: Վկա՝ Եղիշե Չարենցը, որի պարագայում մակդիրները ավելորդ են: Ու ամեն անգամ մարտի 13-ին պիտի գնանք խոնարհվելու Եղիշե Չարենցին, թեկուզ գերեզման էլ չունեցավ, չթողեցին գերեզման ունենա: Մեզ ստիպեցին բանաստեղծի ոգուն երկրպագել (իրենք էլ չհասկացան, թե Եղիշե Չարենցին իրենց արածով ինչպես բարձրացրին):

Երեկ էլ եղավ Չարենցի օրը: Ինչպես նշեց Հայաստանի գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը. «Իր գիրն ուղղված է դարերին եւ այդ դարերի վսեմ հիացմունքը կա իր տաղերում»:

- Այսօրվա խորհուրդն այն է նաեւ,- շարունակեց ՀԳՄ նախագահը,- որ կուսակցական թոհուբոհի մեջ տարբաժանվում ենք, ու ջլատվում է մեր հասարակությունը: Իսկ Չարենցի նման վիթխարի երեւույթն այսօր էլ կարողանում է միավորել մեր հասարակությանը: Այսօր առավել եւս ուրախալի է այն, որ նոր սերունդն է տեր կանգնում Չարենցի ժառանգության պահպանմանը:

Լեւոն Անանյանը նկատի ուներ այն բազմաթիվ երիտասարդներին, որոնք երեկ եկել էին Չարենցի հուշարձանին ծաղիկ դնելու:

Չարենցի թոռը, Արփենիկ Չարենցի որդին՝ Արմենը գտնում է, որ արյունակցական կապը, Եղիշե Չարենցի ժառանգ լինելն առավել եւս պարտավորեցնում է իրեն: Իր երակներում հոսող արյունը հոգեւոր արյան հունք է, հոգեւոր ժառանգություն: «Մեր կյանքում կատարվող ամեն երեւույթ հենց այստեղից է մեկնակետվում»,- ասաց Արմենը:

Հայաստանի գրողների միության, Երեւանի պետական համալսարանի միջոցառման ժամանակ շատ ու շատ մտավորականների ի մի բերեց Եղիշե Չարենցի ոգին: Ուրեմն մենք եւս մեկ անգամ անմեռ ենք դառնում Չարենցով:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ալեսյանի «Ամազոնուհու» հայկական պրոֆիլը

Արտերկրի հայ երաժիշտների կյանքն ու գործունեությունը մեզ համար առայժմ մնում են անբավարար չափով ուսումնասիրված: Ուստի, տեղեկատվության բացը լրացնող մշակութային յուրաքանչյուր ձեռնարկում արժանի է հարգանքի եւ ամենայն աջակցության: Նման ձեռնարկումներից էր Հ. Պարոնյանի անվան երաժշտական թատրոնում հայ եւ ֆրանսիացի երաժիշտների ուժերով ներկայացված Էժենի Ալեսյանի «Ամազոնուհի» կամերային օպերան: Նախաձեռնության գլխավոր հովանավորներն էին Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանությունը եւ անձամբ պարոն Անրի Կյունին:

Գլխավորապես դաշնամուրի համար գրված սիմֆոնիկ եւ կամերային մի շարք ստեղծագործությունների հեղինակ Ալեսյանը (հարազատ Փարիզում դաշնամուրային նախնական կրթությունից հետո 1967-74 թթ. նա Ֆոնտենբլոյի կոնսերվատորիայում, Ալեն Վեբերի դասարանում ուսումնասիրեց հարմոնիա, պոլիֆոնիա եւ կոմպոզիցիա) դրամատուրգ Ժան Ժակ Վարուժանի հետ գրեց «Ամազոնուհի» օպերան, որի պրեմիերան տեղի ունեցավ Փարիզում 2002 թ. մայիսին եւ 15 անգամ ներկայացվեց հյուրախաղերի ընթացքում:

Երեւանցիները Վարուժանին ճանաչում են շվեյցարահայ կոմպոզիտոր Հայկ Վարդանի հետ նրա համատեղ աշխատանքով. Նրա «Պրոմեթեւս-12» օպերան 1995 թ. բեմադրվեց Երեւանի կոնսերվատորիայի օպերային ստուդիայում հայ երաժիշտների ուժերով՝ դիրիժոր Հովհաննես Միրզոյանի ղեկավարությամբ: «Ամազոնուհու» մեջ եւս Վարուժանի վարպետությունը բարձր գնահատելի է: Նա նրբորեն զգում է օպերային դրամատուրգիայի առանձնահատկությունները եւ սուղ միջոցներով կարողանում է հասնել տպավորիչ բեմական դինամիկայի, ընդսմին չնսեմացնելով արտիստների վոկալ հնարավորությունները:

«Ամազոնուհու» սյուժեն որոշ իմաստով հիշեցնում է Պիգմալիոնի անտիկ պատմությունը, որը 20-րդ դարում տարբեր մեկնաբանումներ ստացավ (Բ. Շոու, Մ. Լենդիել): Սակայն գլխավորը էկզիստենցիալիզմի ֆրանսիական (ավելի ստույգ ֆրանս-իտալական) ավանդույթն է, որը հետազոտում է մարդկային գիտակցությունը «սահմանային իրավիճակներում», իրականի ու երեւակայականի շփման կետում եւ դրանց փոխարկելիության մեջ: Երաժշտությունը, գրականությունը, կինոն շռայլորեն տուրք են տվել այդ ավանդույթին:

Եվ Էժենի Ալեսյանն իր օպերան գրել է այդ ոգով, որտեղ, իհարկե, առկա է Կ. Դեբյուսիի «Պելեասի եւ Մելիզանդայի», Մ. Ռավելի «Մանկան ու կախարդանքի» եւ հատկապես Ֆ. Պուլենկի «Ձայն մարդկայինի» փորձը: Գրական ֆրանսերենով դաստիարակված Ալեսյանն առանձնակի կարեւորություն է տալիս խոսքի արտահայտչականությանը՝ քնարական եւ էքսպրեսիվ վիճակներ հաղորդելու, մենախոսություններ, երկխոսություններ, զուգերգեր կամ զույգ խոսակցական դրվագներ կառուցելու համար: Արձակի երաժշտականացում՝ սա է այդ մոտեցման սկզբունքը:

Չորս մասանոց, մեկ գործողությամբ օպերայի ընդհանուր թեմատիկ զարգացումը կառուցված է հարանուն գծով. Կնոջ ռոմանտիկ զգացմունքները կենդանացնում են Մանեկենին եւ հանգեցնում փոխադարձության (երրորդ մաս, քնարական զուգերգ-համաձայնություն), որից հետո սիրո բոցը (հետնաբեմի էկրանի վրա բոցկլտում է վառ կարմիր գույնը) «ջարդում է» Մանեկենի մարդկային էությունը, նրան վերադարձնելով նախկին անշարժությանը (չորրորդ մաս): Երաժշտական առումով այդ անցումը շատ հետաքրքիր է լուծված. մեխանիկական ձայնագրությունը վերարտադրում է կրկնվող ռիթմը, ապա այն շարունակում են հարվածային գործիքները, եւ ամբողջ գործիքային համույթը մնում է մեկ «քարացած» հնչյունի վրա: Իսկ Մանեկենին առաջին անգամ ընձեռվում է ծավալուն մեներգ, որը բացահայտում է կերպարի երկակիությունը:

Վոկալ առումով հիմնական ծանրությունն ընկած է Կնոջ դերերգի վրա, որն Ալեսյանը տալիս է բացառապես հոգեբանական տեսանկյունից: Երգեցողության մեծ լարվածությունը եւ ընդսմին ներքին վիճակների հաճախակի փոփոխությունը կատարողին առաջադրում են դժվարին խնդիրներ: Դրանք փայլուն կերպով լուծեց տաղանդավոր երգչուհի Սուսաննա Բաղամյանը (Երեւանի կոնսերվատորիայի սան, պրոֆեսոր Ա. Մ. Սարաջեւայի դասարանից), որը ներկայումս Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի թատրոնի մեներգչուհի է: Ազատորեն տիրապետելով թե՛ վոկալ բարդ պլաստիկային եւ թե՛ ֆրանսերենին, նա ըստ էության վարում էր ամբողջ ներկայացումը: Բաղամյանի տեմբրով հարուստ սոպրանոն հիանալի համապատասխանում է ժամանակակից երգեցողության բազմակողմ բնույթին:

Սուսաննայի արժանավոր զուգընկերը դարձավ Հրանտ Խաչիկյանը (բարիտոն). Մանեկենի բեմական բարդությունը նա հաղթահարեց բավական անկաշկանդ եւ նույնիսկ նրբագեղ ձեւով: Չնայած տարիքին, Խաչիկյանն ունի տպավորիչ կենսագրություն: Բացի Մոսկվայի Գնեսինների անվան երաժշտական ակադեմիայում ստացած վոկալ կրթությունից, նա մասնագիտանում է արվեստի տեսական հարցերում եւ, մասնավորապես, վոկալի մեթոդաբանության մեջ: Վերջապես ներկայացման մեներգիչների հետ երաժշտական մեծ աշխատանք կատարեց դաշնակահար, հայտնի կոնցերտմայստեր Լեւոն Ջավադյանը:

Յոթ մարդուց կազմված գործիքային համույթը (լարային հնգյակ, կլառնետ, հարվածային գործիքներ) ֆրանսիացի դիրիժոր Ֆրանկ Գալիի ղեկավարությամբ կատարեց առավելապես նվագակցողի դեր, միայն երբեմն ստանալով առաջատար նշանակություն: Հայ եւ ֆրանսիացի երաժիշտները (նրանցից 4-ը Փարիզից են) համատեղ ջանքերով (նրանք նստած էին բեմի վրա եւ գործողության մասն էին կազմում) Ալեսյանի կամերային օպերային հաղորդեցին անհրաժեշտ ամբողջականություն, ոճի ու ժանրի միասնություն:

«Ամազոնուհի» ներկայացումը բացեց մշակութային համագործակցության նոր հնարավորություններ: Սպասենք դրանց շարունակմանը:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Արվեստագիտության դոկտոր

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ ՍԵՐԲԻԱՅՈՒՄ

«Հայերը» գրքի շնորհանդեսը Բելգրադում

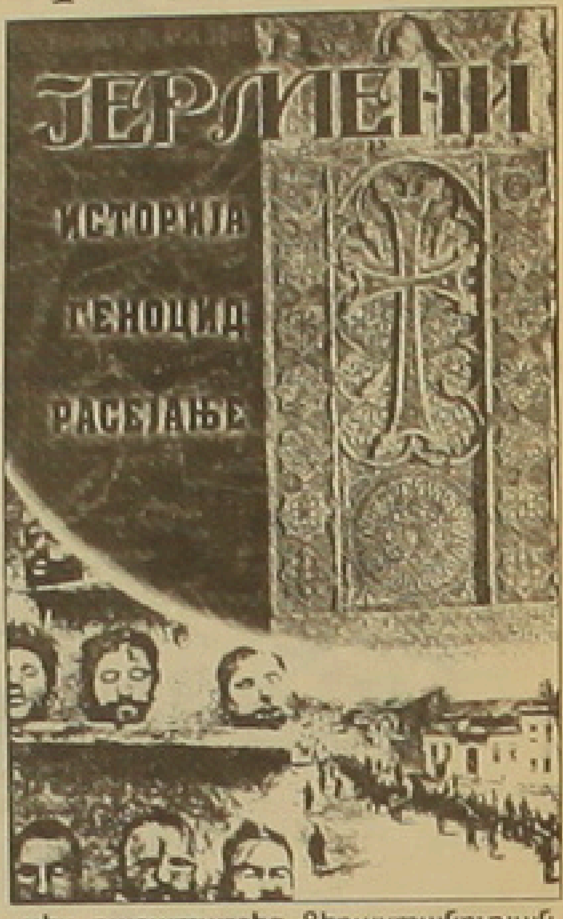

Սերբ-հայկական ընկերությունը 2000 տպաքանակով սերբերեն հրատարակել է «Հայերը, պատմությունը, եղեռնը, գաղթը Յերմենի» գիրքը, որի տպագրությունը հովանավորել է Հայկական ժողովրդային շարժումը:

Գրքի հեղինակները ընթերցողին ներկայացրել են հայ ժողովրդի պատմության նշանակալից դրվագները, անդրադարձել եղեռնին, անվանի սերբահայերի կենսագրություններին եւ գրքի մի մասում պատկերել են սերբահայերի անցյալն ու ներկան:

Գիրքը բաղկացած է «Հայոց պատմություն (բժիշկ Դանիելյան)», «Հայոց ցեղասպանություն», հեղինակ՝ Մարուտյան եւ «Հայերը Սերբիայում», հեղ. Յ. Բայիչ բաժիններից: Ընդգրկում է կարեւորագույն տարեթվեր եւ փաստացի իրադարձություններ՝ 1875-1923 թթ., ինչպես նաեւ աշխարհի խորհրդարանների ընդունած Ցեղասպանության ճանաչում:

Այս առիթով Աթենքից Բելգրադ է հյուրընկալվել Աթենքի հայոց թեմի առաջնորդ Գերաշնորհ տեր Ոսկան արքեպիսկոպոս Գալփաքյանը: Նա փետրվարի 21-ին, ժամը 10-ին Բելգրադի պատրիարքարանում հանդիպում ունեցավ սերբ ուղղափառ եկեղեցու պատրիարք Նորին սրբություն Պավլեի հետ: Հանդիպման ընթացքում շեշտվեցին երկու եկեղեցիների հարաբերությունների սերտացման, սերբ եւ հայ ժողովուրդների բարեկամության հարցերը, նշվեց, որ երկու ժողովուրդների փրկությունը միասնության եւ կրոնը պահպանելու մեջ է:

Նույն օրը, ժամը 12-ին Բելգրադի գրողների տանը տեղի ունեցավ «Հայերը» գրքի շնորհանդեսը, որին մասնակցում էին Սերբ-հայկական ընկերության նախագահ պ. Բոդա Մարկովիչը, գրքի հեղինակները, ինչպես նաեւ ընկերության բազմաթիվ անդամներ, թղթակիցներ եւ հայ համայնքի ներկայացուցիչներ:

Հանդիսությունը բացվեց Սրբազան հոր «Հայր մեր»-ով:

Բացման խոսքով հանդես եկավ պարոն Բոգդանովիչը, ապա խոսեց Սերբ-հայկական ընկերության նախագահ Բ. Մարկովիչը, նա իր խոսքում անդրադարձավ հայոց պատմության էջերին, հայ ժողովրդի լեզվի եւ հավատքի պահպանության հարցերին:

Այնուհետեւ պարոն Դրագիչը խոսեց հայ ժողովրդի պատմական, մշակութային եւ հոգեւոր էջերի մասին եւ դատապարտեց եղեռնի կազմակերպիչներին:

«Հայերը Սերբիայում» բաժնի հեղինակ Պ. Բայիչն անդրադառնալով եղեռնի եւ սփյուռքահայության թեմաներին, շեշտեց հայ սփյուռքի դերի կարեւորությունը Հայաստանի համար:

Ադամ Պուստովիչն իր խոսքում նույնպես դատապարտեց Ցեղասպանության հանցագործներին եւ իր հիացմունքը հայտնեց հայ ժողովրդի անդադար պայքարող ոգու հանդեպ:

Այնուհետեւ ելույթ ունեցան գրքի տարբեր բաժինների հեղինակներ, Սերբ-հայկական ընկերության վարչության անդամներ եւ բազմաթիվ սերբ գրողներ: Վերջում խոսեց Գերաշնորհ տեր Ոսկան արքեպիսկոպոս Գալփաքյանը: Սրբազան հայրը խոսեց սերբ եւ հայ ժողովուրդների պատմական անցյալի, նրանց գոյության պահպանության հարցերի մասին եւ, շնորհակալություն հայտնելով գրքի հեղինակներին ու սերբ գրողների միությանը՝ հայկական մի գեղեցիկ յուղանկար նվիրեց գրողների միությանը:

Կիրակի, փետրվարի 23-ին Սրբազան հայրը «Նովի սադի» առաջնորդանիստ մայր եկեղեցում ներկա եղավ հանդիսավոր սուրբ պատարագին, որը մատուցեց սերբ ուղղափառ եկեղեցու տեղի առաջնորդ Գերաշնորհ Իրինե եպիսկոպոսը: Սուրբ պատարագի վերջում Ոսկան Սրբազանը քարոզեց անգլերեն:

Այնուհետեւ Սրբազան հայրը Իրինե եպիսկոպոսի ընկերակցությամբ այցելեց քանդված նախկին հայկական եկեղեցու շրջանը, ուր այժմ տեղադրված է հայկական խաչքար-հուշարձան՝ նվիրված սերբ օդաչուների հիշատակին, որոնք զոհվեցին երկրաշարժի ժամանակ դեպի Հայաստան օգնություն բերելիս:

Ապա «Նովի սադի» առաջնորդարանում տեղի ունեցավ պաշտոնական ճաշկերույթ, իսկ փետրվարի 24-ին Սրբազան հայրը վերադարձավ Աթենք:

Լ. Պ.

Հակապատերազմական մի նոր երգ դառնում է երեւույթ

Ինտերնետային ցանցով ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Շաաբան Աբդել Ռահիմի նոր «Մի հարվածեք Իրաքին» երգը դարձել է երեւույթ ամբողջ արաբական աշխարհում: Դա հեռարձակվում է ռադիոյով եւ մասնավոր հեռուստաընկերությունների ալիքներով ամբողջ տարածաշրջանում, ներառյալ հեղինակի հայրենիք Եգիպտոսում, որտեղ զանգվածային լրատվամիջոցները զգուշանում են նրա մասին գրել:

«Իրաքին հանգիստ թողեք: Ստուգել եք եւ գտել, որ չունի զանգվածային բնաջնջման զենքեր: Էլ ինչո՞ւ եք շարունակում ռմբակոծել: Գնացեք եւ ստուգեք Իսրայելը, այնտեղ այդ զենքերից շատ կան»: Սա է հիմնականում բովանդակությունն այդ երգի, որի ձայնագրությունների վաճառքը գերազանցել է բոլոր ակնկալիքները: Երգի «հիթ» դառնալու գործում մեծ է եղել հեղինակի անկեղծությունը: «Նա առանց վախենալու ասում է բառեր, որ ոչ բոլորն են հանդգնում ասել», նշում են երգի սիրահարները՝ սկսած հասարակ դռնապանից եւ վերջացրած տարբեր մասնագիտության տեր անձնավորություններ:

Ինքն Աբդել Ռահիմը ծնվել է Կահիրեի հետնախորշերում: Նախկինում լվացքատան աշխատակից է եղել եւ ժողովրդականություն է վաստակել իր երգերով: Մեծ հաջողություն է արձանագրել նաեւ երկու տարի առաջ հեղինակած իր «Ատում եմ Իսրայելին եւ սիրում Ամր Մուսային» երգը: Ամր Մուսան այդ ժամանակ Եգիպտոսի արտգործնախարարն էր, իսկ այժմ զբաղեցնում է Արաբական լիգայի գլխավոր քարտուղարի պաշտոնը:

Նոր երգում քննադատական խոսքեր կան նաեւ Սադդամ Հուսեյնի հասցեին:

Հ. Ծ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

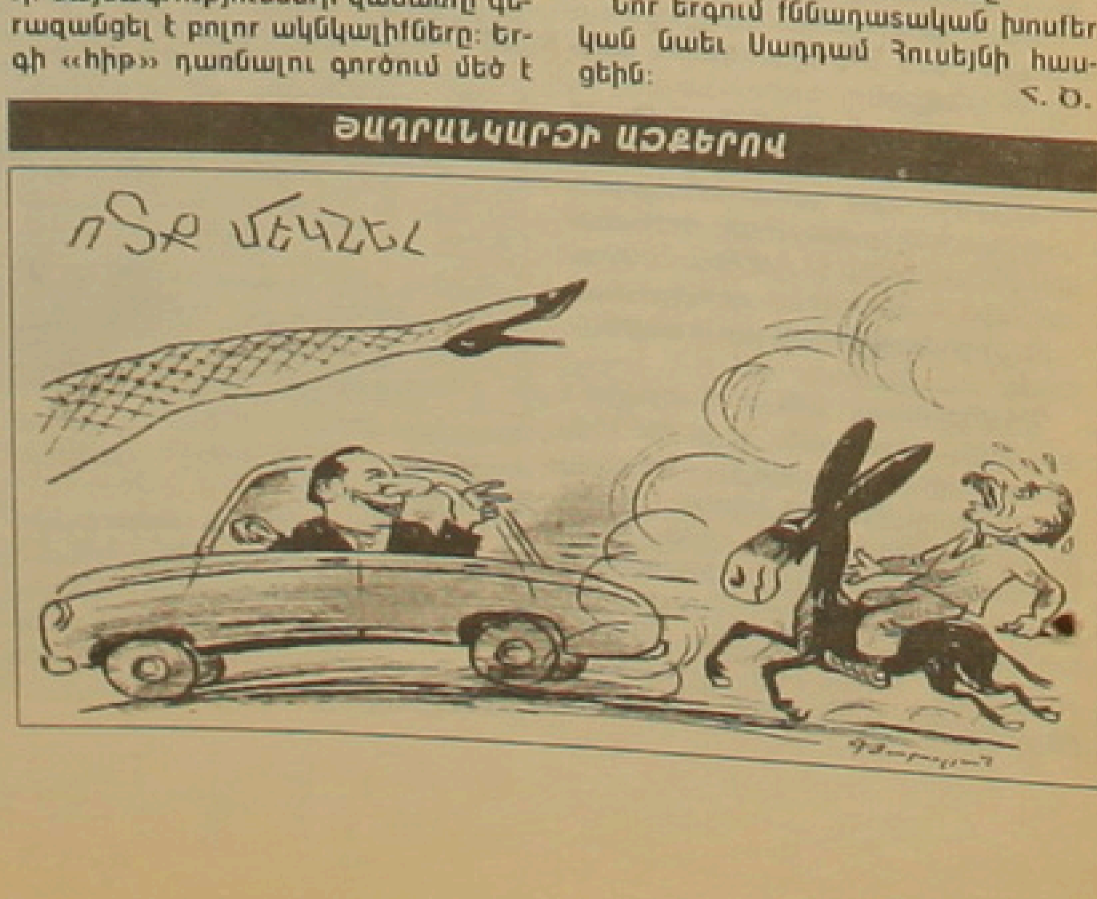

Օրվա հերոսը Ռաուլն էր

Չորս հանդիպումներով ավարտվեց չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի 5-րդ տուրը: Օրվա հերոսն, անկասկած, Մադրիդի «Ռեալի» հարձակվող Ռաուլն էր, որը 2 անգամ գրավելով «Միլանի» դարպասը ոչ միայն մեծ ներդրում ունեցավ կարեւոր հաղթանակում, այլեւ չեմպիոնների լիգայում խփած գոլերի քանակը հասցրեց 41-ի, ինչը ռեկորդային ցուցանիշ է: «C» խմբի հաղթողի կոչումը նվաճած «Միլանը» Մադրիդ էր ժամանել ոչ հիմնական կազմով: Կառլո Անչելոտին պահեստայինների նստարանին էր թողել դարպասապահ Դիդային, պաշտպան Նեստային, կիսապաշտպաններ Պիռլոյին եւ Ռուի Կոստային, ինչպես նաեւ Ինձագուն: Բացի այդ, Միլանում էին մնացել վնասվածքներ ունեցող Կալաձեն, Ամբրոզինին, Սերժինյոն եւ որակազրկված Գատուզոն: Իսկ ահա, Վիսենտե Դել Բոսկեն «Ռեալի» մեկնարկային կազմում ընդգրկել էր նույնիսկ լրիվ չապաքինված Ռոնալդոյին, քանի որ այդ խաղում թիմի համար շատ բարձր էր հաղթանակի գինը: Դաշտի տերերը բուռն գրոհներով սկսեցին հանդիպումը եւ արդեն 12-րդ րոպեին Ռաուլը սուր անկյան տակ դիպուկ հարվածով գրավեց Աբյատիի պաշտպանած դարպասը: Դա խմբային 2-րդ մրցաշարում «Միլանի» բաց թողած առաջին գոլն էր: 24-րդ րոպեին Ռոնալդոն մեն-մենակ հայտնվելով դարպասապահի դիմաց, չկարողացավ կրկնապատկել հաշիվը: Իսկ ահա, Ռաուլը 2-րդ խաղակեսի սկզբում կրկին դրսեւորեց իր վարպետությունը՝ գնդակն ուղարկելով դարպասի վերին անկյունը: Խաղավերջում թիմերը մեկական գնդակ փոխանակեցին: Նախ Ռիվալդոն կրճատեց հաշվի տարբերությունը, ապա Գուտին

AP-PHOTOLURE

խփեց 3-րդ գնդակը (3-1): Այժմ «Ռեալի» ճակատագիրը շատ բանով կախված է «Լոկոմոտիվի» հետ մոսկովյան հանդիպման արդյունքից: Վերջինս չեմպիոնների լիգայում իր ամենաանհաջող խաղն անցկացրեց: Դորտմունդում «Լոկոմոտիվը» զիջեց «Բորուսիային» 0-3 հաշվով: Գոլերի հեղինակներ դարձան Ֆրինգսը, Կոլերը, Ամորոզոն: «Բորուսիան» այս հաղթանակի շնորհիվ հնարավորություն ստացավ պայքարելու 2-րդ ուղեգրի համար: Դրա համար գերմանացի ֆուտբոլիստները պետք է վերջին տուրում հաղթեն «Միլանին»:

«D» խմբում ուղեգիրն ապահոված «Մանչեսթր յունայթեդը» սեփական դաշտում «Բազելի» հետ հանդիպման ժամանակ խաղադաշտ էր դուրս եկել 2-րդ կազմով: «Բազելն» արդեն 14-րդ րոպեին Չիմենեսի հարվածից հետո հաշվի մեջ առաջ անցավ: Դաշտի տերերին պարտությունից փրկեց Նեւիլի խփած գնդակը:

«Յուվենտուսը» գործնականում ապահովեց քառորդ եզրափակչի ուղեգիրը՝ սեփական հարկի տակ չափազանց անհաշտ մրցակցությունում հաղթելով «Դեպորտիվոյին»: Թիմի հաղթանակն ապահովեց ավելացված ժամանակում խորվաթ պաշտպան Իգոր Տուդորի խփած գնդակը: Իսկ հաշիվը 12-րդ րոպեին բացել էր «Յուվենտուսի» խաղացող Ֆերարան: Տրիստանը 34-րդ րոպեին հավասարեցրեց հաշիվը, իսկ 52-րդ րոպեին Մակայն առաջ մղեց «Դեպորտիվոյին»: 10 րոպե անց Տրեզեգեն կրկին վերականգնեց հավասարակշռությունը: Հաղթելով 3-2 հաշվով, «Յուվենտուսը» իրական հնարավորություն ստացավ շարունակելու պայքարը:

Մրցաշարային աղյուսակներ

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Միլան	5	4	0	1	5-3	12
2. Ռեալ	5	2	2	1	8-6	8
3. Բորուսիա	5	2	1	2	7-5	7
4. Լոկոմոտիվ	5	0	1	4	3-9	1

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Մանչեսթր	5	4	1	0	11-3	13
2. Յուվենտուս	5	2	1	2	10-9	7
3. Դեպորտիվո	5	1	1	3	5-8	4
4. Բազել	5	1	1	3	3-9	4

«Լեռնային Արցախը» հրաժարվել է առաջնությունից

Ֆուտբոլի ՀՀ առաջնության մասնակից թիմերի քանակը կրճատվեց եւս մեկով: Ֆեդերացիայի նախագահին հղած պաշտոնական նամակով «Հայկ ֆուտբոլային ակումբ» փակ բաժնետիրական ընկերության նախագահ Հ. Զավադյանը տեղեկացրել է, որ «Ակումբը «Լ.-Արցախ», «Լ.-Արցախ-2» եւ «Լ.-Արցախ-3» թիմերով մասնակցել է առաջնությանը: Սակայն ակումբը ՀՖՖ-ի գործկոմի անդամ, ինչպես նաեւ բաժնետեր չի հանդիսանում: Բացի, այդ, սեփական հարկի տակ հանդիպումներն անցկացվում են մեր հայրենիքի այլ քաղաքներում՝ Եղեգնաձորում, Կապանում, որոնք գտնվում են մոտ 200 կմ հեռավորության վրա, ինչի հետեւանքով մեծ գումարներ են ծախսվում, մարզիկները հոգնում եւ ուժասպառ են լինում: Այդ իսկ պատճառով ակումբի բարձրագույն ղեկավար մարմինը որոշում է կայացրել, որ «Հայկ ֆուտբոլային ակումբ» ՓԲԸ-ի թիմերն այլեւս ՀՖՖ-ի հովանու ներքո անցկացվող առաջնության խաղերին չեն մասնակցելու: Փոխարենը հնարավորություն ենք տալիս ԼՂՀ ցանկացած ֆուտբոլային թիմին, որը ֆինանսապես ի վիճակի կլինի մասնակցել ՀՖՖ-ի կազմակերպած մրցումներին, օգտվելով մեր կարգավիճակից՝ մասնակցել առաջնությանը, թեկուզ եւ մեր թիմերի անվան տակ:

Հայտնում ենք, որ ակումբը շարունակելու է Արցախում ֆուտբոլի զարգացման հետ կապված գործունեությունը եւ մասնակցելու է զանազան ընկերական խաղերի ու մրցաշարերի»:

Այսպիսով, բարձրագույն խմբի առաջնության մեկնարկից մեկ ամիս առաջ թիմերի թիվը կրճատվեց, հասավ 8-ի: Առայժմ պարզ չէ՝ առաջնությունը կանցկացվի նախապես հաստատված մրցակարգո՞վ, թե՞ ՀՖՖ-ի գործկոմը կհաստատի նոր մրցակարգ:

ՈՒԵՖԱ-ն հաստատել է Եվրո-2004-ի խաղացանկը

ՈՒԵՖԱ-ն հաստատել է 2004 թ. հունիսի 12-ից հուլիսի 4-ը Պորտուգալիայում կայանալիք ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության խաղացանկը: Խաղերը տեղի կունենան պորտուգալական 8 քաղաքների 10 մարզադաշտերում: Մեկնարկը կտրվի հունիսի 12-ին Պորտուգալիայի հավաքականի մրցախաղով, որը կկայանա Պորտոյի «Ալ Անտաս» մարզադաշտում: Եզրափակիչ հանդիպումը նախատեսված է հուլիսի 4-ին Լիսաբոնի «Դա Լուժ» մարզադաշտում: Խաղացանկում նորույթ կա. քառորդ եզրափակիչ հանդիպումներն անցկացվելու են առանձին օրերի (հունիսի 24-27-ը), ինչը հնարավորություն կընձեռի ֆուտբոլասերներին տեղափոխվել քաղաքից քաղաք եւ ներկա գտնվել խաղերին: Եվրոպայի առաջնության մասնակիցների վիճակահանությունը կկայանա այս տարվա նոյեմբերի 30-ին:

Բլատերը դեմ է թիմերի քանակի ավելացմանը

Հարավային Ամերիկայի ֆուտբոլի կոնֆեդերացիան առաջարկել է 2006 թ. Գերմանիայում կայանալիք աշխարհի առաջնության մասնակիցների թիվը 32-ից հասցնել 36-ի: Այս առաջարկն ընդունել են Գերմանիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան եւ առաջնության կազմակերպիչները, ինչը հնարավորություն կտա ավելի մեծ շահույթ ստանալ: Իսկ Հարավային Ամերիկան այդ դեպքում 4-ի փոխարեն կարող է 5 ներկայացուցիչ ունենալ: Առաջարկի մասին իր կարծիքն է հայտնել նաեւ ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեպ Բլատերը, որը դեմ է նորամուծությանը: Նա նշել է, որ հարկավոր է առաջնորդվել 2002 թ. դեկտեմբերին գործկոմի նիստում ընդունված որոշմամբ, որի համաձայն մասնակիցների թիվը 32 է: Ամեն դեպքում առաջարկը կքննարկվի մայիսին Ցյուրիխում կայանալիք ՖԻՖԱ-ի գործկոմի նիստում, որտեղ էլ վերջնական որոշում կընդունվի:

Մարադոնա կրտսերը կխաղա Շոտլանդիայում

Մարադոնայի արտամուսնական կապից ծնված որդին՝ Դիեգո կրտսերը, հաջորդ մրցաշրջանից հանդես կգա Շոտլանդիայի առաջին դիվիզիոնի «Կլայդ» թիմում: 16-ամյա ֆուտբոլիստը, որ խաղում էր «Նապոլիի» պատանեկան թիմում, վարձավճարով հանդես կգա «Կլայդում»: Վերջինիս գլխավոր մարզիչ Ալան Կերնագանը գովեստով է խոսում Մարադոնայի որդու մասին, նշելով, որ նրա խաղը հիշեցնում է իր անվանի հոր գործողությունները երիտասարդ տարիներին: «Նապոլին» դեմ չէ, որպեսզի իտալացի տղան մի քանի մրցաշրջան խաղա Շոտլանդիայում: Իտալիայում նրա համար դժվար կլինի առաջին հերթին ազգանվան համար: Ի դեպ, Մարադոնան Նեապոլի 16-ամյա բնակչին չի ընդունում որպես իր որդի:

Պնահատանք եւ երախտագիտություն

Օլիմպիական հերթափոխի հանրապետական ուսումնարանի տնօրեն Դերենիկ Գաբրիելյանի բազմաթիվ մարզական տիտղոսների թիվն ավելացավ եւս մեկով: ՀՀ նախագահի հրամանագրով վերջերս նրան շնորհվել է Հայաստանի ֆիզիկական կուլտուրայի եւ սպորտի վաստակավոր գործչի պատվավոր կոչում: Մինչ այդ էլ մարզական ոլորտում ունեցած ծառայությունների, օլիմպիական գաղափարների պրոպագանդման գործում վաստակի համար արժանացել էր ՄՕԿ-ի շքանշանի:

Այսօր Դերենիկ Գաբրիելյանի ղեկավարած մարզօջախում ուսանում եւ 12 հիմնական ու 23 լրացուցիչ մարզաձեւերից մարզական վարպետությունն են կատարելագործում 460 սաներ: 1991 թ. առ այսօր ուսումնարանի գերազանցության դիպլոմով ֆիզիկական կուլտուրայի ինստիտուտի 2-րդ կուրս են ընդունվել 204 հոգի, որոնցից 11-ն ավարտել է կարմիր դիպլոմով, իսկ 3-ը ներկայումս սովորում է ասպիրանտուրայում: Անցյալ տարվա շրջանավարտներից 28-ն են ընդունվել, որոնցից 11-ն առաջին կիսամյակն ավարտել է գերազանց գնահատականներով: Ըստ ուսումնարանի տնօրենի, լուրջ խնդիր է հերթափոխի պատրաստման հարցը: Ֆիզիկական կուլտուրայի ինստիտուտն ավարտելուց հետո բարձրակարգ շատ մասնագետներ ստիպված այլ մասնագիտությամբ են աշխատում, չնայած մարզիչների աշխատավարձը նախկին 6900-13.500 դրամից վերջին երկու տարում հասել է 20-45 հազար դրամի:

Դերենիկ Գաբրիելյանը կարեւորում է արդեն մոռացված կոչումների շնորհման վերականգնումը: Իր հետ միասին ՀՀ ֆիզկուլտուրայի եւ սպորտի վաստակավոր գործչի պատվավոր կոչմանն են արժանացել նաեւ ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ռեկտոր, պրոֆեսոր Վահրամ Առաքելյանն ու ՀԱՕԿ-ի աշխատակազմի ղեկավար Հարություն Յավրյանը: Իր բազմաթիվ կոչումները պրն Գաբրիելյանը կոլեկտիվի ու տարիների քրտնաջան աշխատանքի արդյունք է համարում եւ միասին էլ վայելում են հաջողության քաղցր պտուղները: 1984 թ. աշխատելով այդ կոլեկտիվի հետ, նրա աշխատանքը երեւի ըստ արժանվույն չգնահատվեր, եթե շրջապատված չլիներ բարեխիղճ ու բանիմաց մասնագետներով, մարզաշխարհի գործընկերների բարյացակամ վերաբերմունքով: Նա հպարտ է, որ Հայաստանի քաղաքացի է եւ իրեն այլ երկրում չի պատկերացնում, իրեն ուժեղ եւ գնահատված է համարում հայրենի հողի վրա, որտեղ լիարժեք մարդ է զգում:

«Ամեն մարդ իր տեղում պիտի լինի եւ իր գործը կատարի, ոչ թե հույսը դնի միայն երկրի նախագահի վրա:

Վրդովված եմ, որ ոմանք ցանկանում են անկայուն իրավիճակ ստեղծել հանրապետությունում: Մինչդեռ ցանկալի կլիներ, որ անգամ ընդդիմադիր դաշտում գտնվողներն էլ ընդունեն եւ վստահեն գործող նախագահին: Այս անկայուն իրավիճակն ազդում է նաեւ մարզական ոլորտի վրա: Դրսում եւս մտահոգված են հանրապետությունում տիրող իրավիճակով, որը կարծես վերջ չունի:

Բռնցքամարտիկների մենամարտերում էլ պատահում է, որ մրցակիցներից մեկը դժգոհ է լինում մրցավարի վճռից: Սակայն նրանք այնքան տղամարդկություն ունեն, որ մենամարտից հետո շնորհավորում ու ձեռք են սեղմում, գրկախառնվում են: Ըստ իս, պատվով պարտվելն էլ տղամարդկություն է: Եվ ես կցանկանայի, որ բարեկիրթ ձեւով հաղթահարենք այդ դժվարությունները», ասում է Դերենիկ Գաբրիելյանը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Առաջատարներն առաջին պարտությունները կրեցին

«Չեսս» շախմատային ակադեմիայի առաջին տարեդարձին նվիրված մրցաշարի հերթական՝ 7-8-րդ տուրերում առաջատարների դերը ստանձնած վրաց շախմատիստները լուրջ կորուստներ ունեցան: Հատկապես անհաջող էր Վալերիան Գափրինդաշվիլու ելույթը, որն առաջին պարտությունը կրեց՝ զիջելով Գեւորգ Հարությունյանին ու ոչ-ոքի խաղալով Զավեն Անդրեասյանի հետ: Դավիթ Շենգելիան եւս առաջին անգամ ճաշակեց պարտության դառնությունը: Նրա նկատմամբ հաղթանակ տարավ Վահագն Խաչատրյանը: Ճիշտ է, Փաշիկյանի հետ պարտիայում վրաց շախմատիստն իր օգտին մեկ միավոր գրանցեց, որի շնորհիվ պահպանեց առաջատարի դիրքը (6 միավոր): Գափրինդաշվիլին ունի 5,5 միավոր: 5-ական միավոր են վաստակել Լիլիթ Մկրտչյանն ու Դավիթ Հարությունյանը: Վերջինս հաղթեց Մկրտչյանին եւ Գալոյանին, իր հերթին Մկրտչյանը պարտության մատնեց Դավիթ Պետրոսյանին: Հաջող խաղաց Տիգրան Պետրոսյանը՝ հաղթելով Գեւորգ Հարությունյանին ու Վահագն Խաչատրյանին: Պետրոսյանը վաստակել է 4 միավոր: Նրանից կես միավորով ավելի է վաստակել Արման Փաշիկյանը:

Չեմպիոնուհին վայր դրեց լիազորությունները

Ինդիան Ուելսում ընթացող թենիսի մրցաշարում տղամարդիկ անցկացրին 2-րդ շրջանի հանդիպումները: Հերթական փուլի արգելքն էլ հաջողությամբ հաղթահարեց Մարատ Սաֆինը՝ պարտության մատնելով Մարկ Ֆիլիպուսիսին (6-4, 6-3): Իսկ ահա, Եվգենի Կաֆելնիկովը ստիպված է հավաքել ճամպրուկները՝ զիջելով Լեյթոն Հյուիթին (3-6, 2-6): Կուեռտենը հաղթեց Ֆեդերերին, Գրոժանը՝ Մալիսին, Շուտլերը՝ Սաբալետային: Հաջորդ փուլում հանդես գալու իրավունք ստացան նաեւ Բլեյքը, Գինեպրին, Ռոխուսը, Մոյան, Վախալին, Կալլերին, Կորիան, Ռոբրեդոն, Սոեյդին, Ռոդիկը եւ Միրնին:

Կանայք ավարտեցին 1/8 եզրափակչի հանդիպումները: Պայքարից դուրս մնաց ներկայիս չեմպիոնուհի Դանիելա Հանտուկովան՝ զիջելով Ամանդա Կյոտցերին (4-6, 4-6): Չանդա Ռուբինը պարտության մատնեց Այի Սուգիյամային: Կոնչիտա Մարտինեսն ուժեղ գտնվեց էմանուել Գալյարդիի հետ մրցավեճում: Տեղի են ունեցել նաեւ քառորդ եզրափակչի առաջին երկու հանդիպումները: Ջենիֆեր Կապրիատին պայքարից դուրս մղեց Վերա Զվոնարյովային (7-5, 6-2): Լինդսեյ Դեւենպորտը կիսաեզրափակիչ մտավ առանց պայքարի: Նրա մրցակցուհին՝ Ամելի Մորեսմոն վնասվածքի հետեւանքով կորտ դուրս չեկավ: Քառորդ եզրափակիչ մյուս երկու զույգերը կազմել են Կիմ Կլիյստերսն ու Չանդա Ռուբինը, Ամանդա Կյոտցերն ու Կոնչիտա Մարտինեսը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱԲՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ
Օրվա հետքերով

ՎԹԱՐ

Արմավիրում միկրոավտոբուս է պայթել

ԱՐՄԱՎԻՐ, 13 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր առավոտյան ժամը 11.30-ի սահմաններում, Արմավիրի մարզկենտրոնի կենտրոնական հրապարակի մերձակայքում, վթարի է ենթարկվել միկրոավտոբուս: Բենզինով աշխատող նրա շարժիչը փոխակերպված է եղել գազայինի, որի անսարքության պատճառով էլ ընթացքի ժամանակ տեղի է ունեցել պայթյուն: Բարեբախտաբար մեքենայում եղել են երկուսը՝ վարորդն ու մեկ ուղեւոր, որոնք էլ հենց ընթացքից դուրս են գցվել մեքենայից: Հրկիզվող մեքենայի բեկորները ցրվել են տարբեր ուղղություններով, իսկ պայթյունի ուժգնությունը զգացվել է դեպքի վայրից 300-400 մետր հեռավորության վրա:

Նախնական տվյալներով զոհեր եւ վիրավորներ չկան: Վնասի չափերը ճշտվում են:

Մեղրիում ցրտահարվել են 50 հա այգիներ

ԿԱՊԱՆ, 13 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այս տարվա հունվար-փետրվար ամիսների ցրտահարությունից տուժել են Սյունիքի մարզի Մեղրիի տարածաշրջանի 20 հա պտղատու այգիներ (թզենու, արքայանարնջի, նռան, դեղձենու) եւ 30 հա տնկարանային այգիներ: Ցրտահարվել է նաեւ պահեստավորված կարտոֆիլի մոտ 50տ սերմացու: Հատուկ հանձնաժողովի նախնական հաշվարկներով, վնասը կազմել է մոտ 200 մլն դրամ: Վնասը մեղմելու եւ Մեղրիի տարածաշրջանում գարնան գյուղատնտեսական աշխատանքները ժամանակին կազմակերպելու նպատակով Սյունիքի մարզպետարանը դիմել է կառավարությանը՝ այդ տարածաշրջանին 50 տ կարտոֆիլի սերմացու եւ 60 տ ազոտական պարարտանյութ հատկացնելու համար: Միաժամանակ ՀՀ գյուղնախարարին առաջարկվել է Սիրիայի կառավարության կողմից որպես օգնություն տրված տնկիներից Մեղրիի գյուղացիական տնտեսություններին հատկացնել 10 հազ ձիթենու տնկի:

ԹԲԻԼԻՍԻ

Ռուսաստանի կողմից հետախուզվող օլիգարխը վրացիներին «հույս» է տալիս

Երկար ժամանակ վրացի հասարակությունից «թաքնվող» եւ Ռուսաստանի կողմից հետախուզման մեջ գտնվող հրեա օլիգարխ Բադրի Պատարկացիշվիլին հինգշաբթի օրը հայտնվեց հեռուստատեսության էկրանին: Երեկ պրն Պատարկացիշվիլին, որը ռուսաստանցի մեկ այլ հրեա օլիգարխ Բորիս Բերեզովսկու (վերջինս ռուսական օրինապահ մարմինների հայտարարած հետախուզման պատճառով ապաստան է գտել Եվրոպայում) գաղափարակիցն է ու ֆինանսական ընկերը, հրավիրած մամուլի ասուլիսում տեղեկացրեց, որ շաբաթ օրվանից սկսվում են «Իմեդի» («Հույս») հեռուստաընկերության հաղորդումները:

«Իմեդին» խոստանում է դառնալ առաջատար մեդիահոլդինգը Վրաստանում: Արդեն մի քանի ամիս Վրաստանում հեռարձակվում են «Իմեդի» ռադիոկայանի հաղորդումները, լույս են տեսնում համանուն թերթ եւ ամսագիր: Այս բոլորը, բնականաբար, պատկանում են պրն Պատարկացիշվիլուն: Ազգությամբ հրեա Վրաստանի քաղաքացի օլիգարխը Թբիլիսիում շատ «համեղ պատառներ» է սեփականաշնորհում: Վրացական փառքը՝ Թբիլիսիի «Դինամոն» եւս պատկանում է Պատարկացիշվիլուն:

Ռուսաստանի կողմից հետախուզման մեջ գտնվող օլիգարխը ամբաստանվում է առանձնապես խոշոր չափերի յուրացումների («ԱվտոՎԱԶ» ռուսական ընկերությունից) եւ, ինչպես Բերեզովսկին, չեչեն գրոհայինների հետ համագործակցության մեջ:

Շեւարդնաձեի եւ Պատարկացիշվիլու հարաբերությունները՝ համաձայն վրացական մամուլում տպագրվող հրապարակումների, փայլուն են, ճիշտ է, էկրանում նրանք միասին չեն երեւում: Հավանաբար պրն Շեւարդնաձեն չի ցանկանում զայրացնել Ռուսաստանի եռանդուն ղեկավար Պուտինին:

Երեկ հետաքրքրաշարժ դեպք տեղի ունեցավ Վրաստանի խորհրդարանում, ինչն ուղղակիորեն կապված էր Բադրի Պատարկացիշվիլու «լրատվական» գործունեության հետ: Աջարիայի առաջնորդ Ասլան Աբաշիձեի երբեմնի հավատարիմ հետեւորդ, խորհրդարանի պատգամավոր Գեորգի Թարգամաձեն ամբիոնից հայտարարեց, որ հեռանում է խորհրդարանից եւ այլեւս չի ուզում լինել պատգամավոր, քաղաքականությամբ զբաղվել՝ ընդհանրապես:

Այսպիսով, Աջարիայի առաջնորդի հիմնական լոբբիստը Թբիլիսիում՝ Գեորգի Թարգամաձեն, խորհրդարանական ընտրություններից յոթ ամիս առաջ միանում է Շեւարդնաձեի թիմին: Երիտասարդ Թարգամաձեն «Իմեդի» հեռուստաընկերությունում ստանձնում է ինֆորմացիայի պատասխանատուի դերը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
Թբիլիսի

Ալիեւի առողջական վիճակը իսկապե՞ս վատ է

ԱՆԿԱՐԱ, 13 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Արդեն 14 օր ԱՄՆ-ի հիվանդանոցներից մեկում բժշկական քննություն անցնող Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի առողջական վիճակին այդ երկրում լայն շահարկումների եւ կրկին քննարկումների առարկա է դարձել:

Ըստ թուրքական «Աքշամի», չնայած Ալիեւի խոսնակը հայտարարել է, թե ադրբեջանցիների առաջնորդը Քլիվլենդի հիվանդանոցում ճողվածքի վիրահատությունից հետո իրեն լավ է զգում եւ շաբաթվա վերջին կվերադառնա հայրենիք, այնուամենայնիվ, 79 տարեկան Ալիեւի առողջական վիճակի մասին հստակ տեղեկությունների բացակայությունը, նրան Անգլիա տեղափոխելուց մինչեւ «մահվան շեմին» լինելը շահարկումների պատճառ են դարձել: Այդ պնդումները որքան էլ հստակ տեղեկությունների վրա հիմնված չլինեն, այնուամենայնիվ, Ալիեւի առողջական վիճակի մասին հարցը լայնորեն քննարկվում է Ադրբեջանում: Ընդդիմադիր «Մուսավաթ» կուսակցության «Ենի Մուսավաթ» թերթը գրել է, որ Ալիեւը ԱՄՆ-ում սրտի վիրահատություն է ունեցել, սակայն չի նշել այդ տեղեկության աղբյուրը: Իսկ Ադրբեջանում արդեն լուրեր են տարածվում, որ մի քանի օր հետո նախագահ Ալիեւի որդին՝ Իլհամ Ալիեւը զբաղեցնելու է հոր պաշտոնը:

Ճապոնացի հետազոտողները սովորել են երիտասարդացնել զառամյալ մարդկանց սիրտը

ՏՈԿԻՈ, 13 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ճապոնացի բժիշկները սովորել են երիտասարդացնել զառամյալ մարդկանց «հալահան եղած» սրտամկանը: Արտասովոր գիտափորձի հաջող արդյունքների մասին այսօր հաղորդել են վերարտադրողական բժշկության կենտրոնի, մայրաքաղաքի Կեյո համալսարանի եւ ուրիշ ինստիտուտների մի խումբ հետազոտողներ:

Երիտասարդացման «աղբյուրը» խնամյալն ինքն է: Տվյալ դեպքում դա մի 94 տարեկան կենսաթոշակառուհի էր: Նրա ողնուղեղից հանել են այսպես կոչված բնային բջիջներ, որը բջջանյութի հատուկ տեսակ է, որից որոշակի պայմաններում կարելի է այլ օրգանների եւ հյուսվածքների բջիջներ ստանալ: Ճապոնացիները դրանք փոխակերպել են սրտամկանի բջիջների:

«Երիտասարդացման կենսաէլեքսիրի» հասնելու համար հետազոտողներն ակտիվացրել են այն գեները, որոնք երկարաձգում են ծերունական բջիջների կյանքը, այսինքն նրանց վերադարձնում են տրոհվելու ընդունակությունը: Կյանքի տեւողությունը որոշվում է մարմնաչափ քրոմոսոմների ծայրամասային տեղամասերի չափով: Ինչքան դրանք կարճ են, այնքան մոտ է ծերությունը եւ բջիջների մահը: Իսկ գեները կոդավորում են կազմվածքի հատուկ ֆերմենտ, որը մեծացնում է այդ տեղամասերը: Դրա հետեւանքով սրտամկանի ստացված բջիջները մեկ շաբաթ անց արդեն աճել էին մինչեւ պուլսացող մկանամասնիկ:

☎ 529353 անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Վաճառվում է Рубин հեռուստացույց 51 սմ տրամագծով, էկրանը TOSHIBA մակնիշի, տեխ. մասերը արտասահմանյան: Գինը 65 դոլար: Հեռ. (09)423833
- Վաճառվում է մեքենայի հետին գազի սարքավորում իր բոլոր պարագաներով: Գինը 80 դոլար: Հեռ. 531439 (Արմեն):
- Վաճառվում է BMW մեքենայի ավտոպահեստամասեր, էժան, նաեւ նոր «Чайка» կարի մեքենա: Հեռ. 533607:
- Կգնենք Տավուշի մարզի Կողբ գյուղի գյուղապետարանին շատ անհրաժեշտ է «Նիվա 4x4» մակնիշի, ցանկալի է նոր ավտոմեքենա: Հեռ. (066) 2-10-14, Արտյոմ Արամյան:
- Վաճառվում է ավտոտեխսպասարկման տաղավար 37 քմ, սեփականաշնորհված: Հասցեն Դեկաբրիստների փողոց (Ալմաստի գործարանի հարեւանությամբ): Գինը պայմանագրային: Հեռ. 28-06-31, Վոլոդյա:
- Վաճառում եմ երկու հատ սրահի պահարան գերազանց վիճակում: Գինը 50 ԱՄՆ դոլար: Հեռ. 61-32-66, Ռիմա, Գագիկ:
- Վաճառում եմ հարավկորեական ննջարանի սպիտակ կահույք: Գինը 750 ԱՄՆ դոլար: Հեռ. 58-94-67:
- Վաճառվում է 1989 թ. արտադրության AUDI 80 կուպե սպորտային, գույնը սպիտակ, շարժիչը 6 մխոցային, ունի բարձրակարգ ստերեո համակարգ: Գինը 3000 դոլար: Հեռ. (09) 431079:
- Տրվում է վարձով Եզնիկ Կողբացի 18 հասցեում գտնվող 2 սենյականոց բնակարանը: Գինը ամսական 200 ԱՄՆ դոլար: Հեռ. 58-90-05, Մարինա:
- 30 քմ տարածք կ/թ «Երեւանի» մոտ, h=4.5, 2/1 հարկ, ունի նկուղ: Հարմար է օֆիսի կամ խանութի համար: Գինը 20.000 դոլար, վարձը 250 դոլար: Հեռ. 525106, (09) 478905, Արթուր:
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարան, Ֆուրմանովի 37 շենք, բն. 41, ընդ. մակերեսը 60 քմ: Գինը 15.500 դոլար: Հեռ. 251296, Գայանե:
- Մատչելի գնով վաճառվում է արտադրական մասնաշենք 1100 քմ մակերեսով: Շենքում տեղադրված են փայտամշակման եւ օբսիդիան մշակող հաստոցներ, առանձին տեղամասերով: Շենքն ունի 5000 քմ տարածք, ցանկապատված է, եւ 160 կվտ.ժ տրանսֆորմատոր: Տեղեկությունների համար զանգահարել 74-39-78 եւ (05) 20-42-83 (ժամը 20.00-ից հետո):
- Տրվում է վարձով 2 սեն. բն. կենտրոնում (5/2) բոլոր հարմարություններով: Գինը 200 դոլար: Հեռ. 538341:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քորթիլ կորպորացիայի Հայաստանի մասնաճյուղն աշխատանքի է հրավիրում մեխանիկների հետեւյալ որակավորմամբ.

շինարարական տեխնիկայի մասնագետ, որը կկատարի շինարարական տեխնիկայի վիճակի ստուգման, ինչպես նաեւ վերանորոգման աշխատանքներ:

Թեկնածուները կարող են զանգահարել Քորթիլ կորպորացիայի Հայաստանի մասնաճյուղի գրասենյակ՝ 59-33-88 հեռախոսահամարով:

ARMENTEL

Հայտարարություն - հրավեր

«Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ-ն ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության արտոնագրած տվյալների փոխանցման եւ ինտերնետ ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների համար հայտարարում է հետեւյալը՝

1. «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ-ի վերը նշված կազմակերպություններին ինտերնետ եւ տվյալների փոխանցման ծառայություններ մատուցելու նպատակով տրամադրած Հանրային համակցման հեռախոսային ցանցի (ՀՀՀՑ) բոլոր հեռախոսագծերը եւ E1 կապուղիները 2003 թ. մարտի 24-ից ունենալու են միայն մուտքային զանգեր ընդունելու հնարավորություն՝ առանց ելքային զանգերի հնարավորության: ՀՀՀՑ-ին ինտերնետ եւ տվյալների փոխանցման ծառայությունների մատուցման նպատակով օգտագործվող թվային հեռախոսագծերի միակողմանի (միայն մուտքային զանգեր ընդունելու հնարավորությամբ) համակցումը հանդիսանում է խնդրի ժամանակավոր լուծում՝ մինչեւ «Արմենտելի» կողմից անհրաժեշտ ներդրումային ծրագրի ավարտը, որից հետո ինտերնետ եւ տվյալների փոխանցման ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններին տրամադրվեն միայն E1 կապուղիներ:

2. Տրամադրված հեռախոսագծերի անխափան աշխատանքն ապահովելու նպատակով, ինտերնետ եւ տվյալների փոխանցման ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունները մինչեւ 2003 թ. մարտի 20-ը «Արմենտել» ՀՁ կոմերցիոն գլխավոր տնօրինությանը (Ահարոնյան 2) պետք է գրավոր ներկայացնեն իրենց տրամադրված հեռախոսագծերի ցանկերը (համարները)՝ տարանջատելով դրանք ըստ օգտագործման նպատակների.
- Ինտերնետ եւ տվյալների փոխանցման ծառայությունների մատուցման համար (միայն մուտքային զանգեր ընդունելու հնարավորությամբ)
- Հեռախոսակապի ծառայություններից օգտվելու համար (մուտքային եւ ելքային զանգերի հնարավորությամբ):

Հեռախոսակապի ծառայություններից օգտվելու նպատակով տրամադրված (մուտքային եւ ելքային զանգերի հնարավորությամբ) հեռախոսագծերի ապօրինի օգտագործումը, «Արմենտելի» բացառիկ իրավունքը հանդիսացող ծառայությունների մատուցման նպատակով, կդիտվի որպես թիվ 60 լիցենզիայի 4.Դ կետի խախտում, եւ տրամադրված հեռախոսագծերը կանջատվեն առանց զգուշացման:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուսաստանի հայերի միությունը մարտ, ապրիլ, մայիս ամիսներին երկու շաբաթով հնարավորություն է ընձեռում ցանկացողներին հանգստանալ Սեւ ծովի ափին, Սոչի քաղաքի Լազարեւսկոյե ավանում գտնվող «Տաշիր» առողջարանում: Բացի ճանապարհածախսից, մնացյալը հոգում է Ռուսաստանի հայերի միությունը:

«Տաշիր» հանգստյան տունը բարեկարգ 5 հարկանի շենք է, ունի հիմնականում 2 տեղանոց համարներ՝ սառնարանով, հեռուստացույցով, կոմունալ բոլոր բարձրակարգ հարմարություններով:

«Տաշիր» առողջարանն ունի բուժական իր բազան՝ ժամանակակից սարքավորումներով եւ բարձրակարգ բուժանձնակազմով:

Ուղեգրերը կարելի է ձեռք բերել հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ, 707, 707 սենյակներ, հեռախոս՝ 560687, 53948

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ
ԵՐԵՎԱՆՅԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

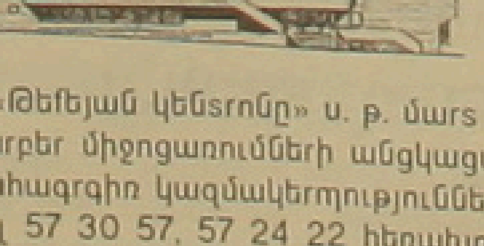

«ԹԵՔԵՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»

«Թեքեյան կենտրոնը» ս. թ. մարտ ամսից վերաբացել է իր սրահները տարբեր միջոցառումների անցկացման համար եւ հրավիրում է բոլոր շահագրգիռ կազմակերպություններին: Տեղեկությունների համար դիմել 57 30 57, 57 24 22 հեռախոսահամարներով: Հասցեն՝ Երեւան, Խանջյան 50:

For Your Internal News of Armenia
Log on to
www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա: Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության՝ 12. 3. 2003 Գինը՝ 100 դրամ